

Ocena stanu sanitarnego miasta Łodzi za 2023 rok

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łodzi wykonuje zadania przy pomocy podległej mu Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łodzi, będącej podmiotem leczniczym, finansowanym z budżetu państwa, zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej wraz z aktami wykonawczymi. Przynależność do Unii Europejskiej oraz dbałość o jakość życia ludności, obliuguje Państwową Inspekcję Sanitarną do działań w kierunku spełniania koniecznych warunków, przepisów technicznych i standardów m.in. w dziedzinie badań laboratoryjnych poprzez utrzymanie systemu zarządzania i akredytacji badań wykonywanych z zakresu badania wody, badań epidemiologicznych oraz narażenia środowiskowego i zawodowego na czynniki szkodliwe dla zdrowia jak i doskonalenia systemu zarządzania w działalności nadzorczej.

Oddział Laboratoryjny

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łodzi złożony z czterech sekcji, posiada akredytację *Polskiego Centrum Akredytacji* Nr AB 543 z dnia 25 października 2004 r. W 2023 roku Oddział zyskał bardzo dobre wyniki w trakcie auditu *PCA*. Uzyskany certyfikat potwierdził skuteczność systemu zarządzania wg PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 oraz kompetencje techniczne do wykonywania badań zawartych w zakresie akredytacji – aktualny zakres akredytacji Nr AB 543 wyd. 23 z dnia 12.05.2023 r.

Celem wdrożonego systemu zarządzania jest budowanie zaufania do Naszej Jednostki oraz spełnianie wymagań klienta, jak też wymagań ustawowych zawartych w obowiązujących przepisach.

Badania laboratoryjne wykonywane są przez kompetentny personel, zgodnie z obowiązującymi metodami, przy użyciu nowoczesnej aparatury badawczej i pomiarowej.

Działania Oddziału Laboratoryjnego zmierzają do podnoszenia jakości świadczonych usług w celu spełnienia oczekiwań klientów. Ich ciągle rosnąca liczba potwierdza, że zadania i cele są właściwie realizowane.

W Oddziale Laboratoryjnym Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łodzi, funkcjonują cztery sekcje:

Sekcja Badań Wody wykonuje badania w zakresie:

- analiz fizycznych, chemicznych i mikrobiologicznych wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- *Legionella sp.* w wodzie ciepłej użytkowej,
- naturalnych wód mineralnych i naturalnych wód źródlanych,
- wody z kąpielisk i pływalni.

W 2023 roku w tym laboratorium wykonano **3 178** badań nadzorowych co stanowi: **2 055** oznaczeń chemicznych, **4 226** oznaczeń fizycznych, **2 715** oznaczeń mikrobiologicznych oraz **1 311** badań w ramach działalności usługowej co stanowi **983** oznaczeń chemicznych, **1 536** oznaczeń fizycznych, **1 846** oznaczeń mikrobiologicznych.

Sekcja Badań Bakteriologicznych wykonuje:

- badania skuteczności sterylizacji (Sporal A i Sporal B),
- badania mikrobiologicznej czystości powierzchni,
- badania mikrobiologicznej czystości powietrza,
- badania w kierunku nosicielstwa gronkowców chorobotwórczych.

W 2023 roku w tym laboratorium wykonano **515** badań nadzorowych oraz **5 910** badań w ramach działalności usługowej sporali oraz wymazów sanitarnych ze środowiska placówek medycznych w celu zapewnienia właściwego poziomu sanitarnego w otoczeniu pacjenta.

W 2023 roku laboratorium prowadziło badania środowiska w zakresie czystości mikrobiologicznej dla stomatologii, branży farmaceutycznej i kosmetycznej, jak również dla firm współpracujących z placówkami służby zdrowia np. pralnie szpitalne. W związku z dużym zapotrzebowaniem na te badania liczba klientów systematycznie rośnie.

Sekcja Badań Schorzeń Jelitowych wykonuje badania: kału i wymazów z odbytu pobranych przez pacjentów:

- w kierunku pałeczek *Salmonella* i *Shigella*,
- w kierunku pałeczek *Yersinia sp.*,
- w kierunku *E. coli* 0157,
- w kierunku ogólnej flory bakteryjnej u dzieci do 3 lat,
- antybiogramy.

W 2023 roku w tym laboratorium wykonano **3 304** badań nadzorowych co stanowi **10 803** oznaczeń mikrobiologicznych, w tym z wynikiem dodatnim **369** badań oraz **19 587** badań w ramach działalności usługowej, co stanowi **58 833** oznaczeń.

Sekcja Badań Środowiskowych, zajmująca się pomiarami czynników szkodliwych i uciążliwych na stanowiskach pracy oraz pomiarami w środowisku komunalnym:

- pomiary drgań działających na organizm człowieka,
- pomiary warunków termicznych (mikroklimat zimny, gorący i umiarkowany),
- pomiary oświetlenia,
- pomiary natężenia hałasu,
- pomiary stężenia tlenu węgla w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi i w budynkach użyteczności publicznej,
- pobieranie próbek do badania czynników chemicznych i pyłowych.

W 2023 roku w tym laboratorium wykonano **233** badań nadzorowych w tym **445** oznaczeń chemicznych i fizycznych oraz **135** badań w ramach działalności usługowej co stanowi **272** oznaczeń chemicznych i fizycznych.

Badania i pomiary wykonywane w tym laboratorium służą ochronie zdrowia pracowników, zabezpieczeniu przed działaniem czynników szkodliwych w środowisku pracy oraz ochronie mieszkańców przed działaniem tlenu węgla i hałasu komunalnego.

W 2023 r. Oddział Laboratoryjny w ramach programu Funduszy Europejskich – projektu *Wzmocnienie infrastruktury powiatowych stacji sanitarno – epidemiologicznych w celu zwiększenia efektywności ich działania* w ramach osi priorytetowej – XI REACT-EU Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014 – 2020, uzyskał nowy sprzęt laboratoryjny. Zostały zakupione: mikroskop cyfrowy, autoklaw, licznik kolonii bakterii, łaźnia wodna, 2 sterylizatory, 3 ciepłarki laboratoryjne i 2 suszarki laboratoryjne, kalibrator akustyczny, kalibrator drgań mechanicznych, przetwornik siedziskowy do miernika drgań. Zakupione wyposażenie pozwoliło unowocześnić i zwiększyć zasoby sprzętowe.

Oddział Nadzoru Epidemiologicznego

W 2023 roku na terenie miasta Łodzi objęto nadzorem **1 548** podmiotów wykonujących działalność leczniczą, w tym:

- **42** obiekty lecznictwa zamkniętego z podziałem na **25** obiektów publicznych (12 zarządzających) i **17** obiektów niepublicznych (17 zarządzających),
- **225** punkty szczepień.

Pracownicy Oddziału Nadzoru Epidemiologicznego przeprowadzili **942** kontrole sanitarne w zakresie **Sekcji Nadzoru nad Placówkami Służby Zdrowia**, w tym **50** kontroli kompleksowych z Oddziałem Nadzoru Higieny Komunalnej oraz **266** kontroli w zakresie **Sekcji Szczepień Ochronnych**.

W trakcie kontroli sanitarnych w podmiotach leczniczych stwierdzano nieprawidłowości, które najczęściej dotyczyły złego stanu sanitarno – higienicznego i technicznego placówek. Innymi często występującymi uchybieniami było niewłaściwe postępowanie z odpadami medycznymi, nieprawidłowe zabezpieczenie przeciwepidemiczne i postępowanie z narzędziami wielokrotnego użycia. Sporadycznie wystawiono decyzję nakładającą obowiązek dostosowania placówek do obowiązujących przepisów prawa. W przypadku niewykonania decyzji nakazowych wydane zostały upomnienia, a co za tym idzie tytuły wykonawcze wraz z postanowieniami o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia.

W 2023 r. w Oddziale Nadzoru Epidemiologicznego zarejestrowano łącznie **33 interwencje**, w tym **9** z nich dotyczyło narażenia preparatów szczepionkowych na niewłaściwe warunki przechowywania w podmiotach wykonywujących działalność leczniczą oraz skarg osób uchylających się od obowiązku wykonania szczepień ochronnych. Większość skarg dotyczyła przede wszystkim złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń, niezachowania czystości bieżącej, nieprzestrzegania procedur dotyczących dezynfekcji narzędzi wielorazowych, nieprawidłowej gospodarki odpadami medycznymi oraz zakażeń szpitalnych. W związku z powyższym przedstawiciele Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Łodzi przeprowadzili kontrole interwencyjne. Niestety podczas wykonywania czynności kontrolnych stwierdzono, iż część zarzutów potwierdziła się, co skutkowało wystawieniem decyzji płatniczych. Podmioty lecznicze zostały zobowiązane do usunięcia nieprawidłowości w przypadku ich stwierdzenia.

W 2023 roku w **Oddziale Nadzoru Epidemiologicznego** wydano:

- **34** decyzje za negatywną kontrolę,
- **19** decyzji nakazujących,
- **14** decyzji przedłużających,
- **1** mandat karny na niewypełnienie obowiązku zgłoszenia niepożądanego odczynu poszczepiennego w ciągu 24 h od powzięcia podejrzenia jego wystąpienia zgodnie z art. 52 ust. 3 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi w kwocie 200 zł,
- **12** postanowień o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia w związku z niewykonanymi decyzjami nakazowymi w podmiotach leczniczych,
- **111** upomnień w tym **100** upomnień stanowiących wezwania do wykonania obowiązku poddania szczepieniom ochronnym z jednoczesnym zagrożeniem wszczęcia postępowania egzekucyjnego i **11** upomnień w związku z niewykonanymi decyzjami nakazowymi w podmiotach leczniczych,
- **208** pism przypominających o obowiązku poddania się zaległym szczepieniom ochronnym,

- **70** pism stanowiących odpowiedzi na pytania dotyczące szczepień ochronnych (w tym udostępnienie informacji publicznej zgodnie ze złożonym wnioskiem),
- **54** tytułów wykonawczych wraz z wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego o szczepieniach ochronnych,
- **12** postanowień w sprawie zarzutów na prowadzenia postępowań egzekucyjnych,
- **213** pism stanowiących korespondencje z podmiotami i instytucjami w sprawach dotyczących osób uchylających się od obowiązku wykonania szczepień ochronnych

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami przedstawiciele Oddziału Nadzoru Higieny Komunalnej w 2 podmiotach leczniczych zastosowali karanie mandatowe.

Realizacja zadań merytorycznych Oddziału Nadzoru Epidemiologicznego w 2023 roku:

- przeprowadzono **14 967** wywiadów epidemiologicznych dotyczących chorób zakaźnych osób z miasta Łodzi: **9 978** wywiadów dotyczących zakażeń SARS-CoV-2 oraz **4 989** pozostałych wywiadów, dotyczących m. in. zatruc pokarmowych, pokąsań, boreliozy, krztuśca, wirusowego zapalenia wątroby, innych bakteryjnych i wirusowych zakażeń jelitowych,
- zarejestrowano **117** ognisk epidemicznych w podmiotach leczniczych,
- przeprowadzono **5 019** wywiadów epidemiologicznych dotyczących SARS-CoV-2 w systemie SEPIS,
- wydano **33** decyzje odsuwające od pracy osoby zakażone Salmonellą, **1** decyzję na obowiązkową hospitalizację dla osoby chorej na gruźlicę, a także **1** postanowienie o nałożeniu grzywny,
- uzupełniano na bieżąco dane w systemie SEPIS, Epibaza, ROE,
- podjęto działania związane z **41** niepożądanymi odczynami po szczepieniach przeciwko chorobom określonym w rozporządzeniach Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych oraz w sprawie wykazu zalecanych szczepień ochronnych oraz Międzynarodowej Książeczki Szczepień,
- wydano **125 734** preparatów szczepionkowych do podmiotów znajdujących się pod nadzorem PSSE w Łodzi wykonujących szczepienia ochronne (łącznie dla m. Łodzi i powiatu łódzkiego wschodniego),
- rozpoczęto dystrybucję szczepionek chroniących przed chorobami wywołanymi przez ludzkiego wirusa brodawczaka *HPV* do **72** punktów realizujących szczepienia na terenie m. Łodzi,
- zareagowano łącznie na **33 interwencje**, w tym **9** z nich dotyczyło narażenia preparatów szczepionkowych na niewłaściwe warunki przechowywania w podmiotach wykonywujących działalność leczniczą oraz skarg osób uchylających się od obowiązku wykonania szczepień ochronnych.

Stan sanitarno-techniczny podmiotów lecznictwa zamkniętego

W 2023 roku powadzone były liczne prace modernizacyjne w podmiotach leczniczych lecznictwa zamkniętego podlegających Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Łodzi. Mimo to wydawane były decyzje nakazowe na doprowadzenie

pomieszczeń i urządzeń do właściwego stanu sanitarno – technicznego, wiele decyzji zostało również przedłużonych w zakresie terminu realizacji obowiązków z nich wynikających. **Wydano 12 postanowień o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia** sporządzonych w związku z niewykonaniem poleceń zawartych w decyzjach nakazowych. Decyzje dotyczyły niespełniania wymagań zawartych w obowiązujących przepisach prawa oraz niewłaściwego stanu sanitarno – higienicznego i technicznego pomieszczeń oraz urządzeń.

Najczęściej powtarzające się uchybienia stwierdzone w 2023 roku to:

- niewłaściwy stan sanitarno – higieniczny i techniczny ścian w salach chorych oraz zniszczona powierzchnia drzwi wraz ze stolarką drzwiową pomieszczeń wchodzących w skład oddziałów,
- meble wykonane z materiałów uniemożliwiających ich mycie i dezynfekcję w gabinetach lekarskich,
- brak gabinetów diagnostyczno-zabiegowych i punktów pielęgniarskich z pokojami przygotowawczymi w oddziałach,
- brak dostępu do łóżek z trzech stron, w tym z dwóch dłuższych,
- brak bezszczelinowego połączenia ścian z podłogami,
- brak w pełni wyposażonych stanowisk higienicznego mycia rąk w pomieszczeniach, w których udzielane są świadczenia zdrowotne,
- brak płuczek – dezynfektorów lub maceratorów w brudownikach oddziałowych,
- brak wentylacji mechanicznej wyciągowej w brudownikach,
- brak pomieszczenia higieniczno – sanitarnego wyposażonego dodatkowo w bidet połączonego bezpośrednio z gabinetem urologicznym i proktologicznym.

Główną przyczyną nieprawidłowości oraz niedostosowanie placówek leczenia zamkniętego do aktualnych przepisów jest brak środków finansowych oraz trudności wynikające z architektury szpitali.

Stan techniczny i funkcjonalność nadzorowanych podmiotów leczniczych:

1. Miejskie Centrum Medyczne JONSCHER im. dr. K. Jonschera w Łodzi, ul. Milionowa 14

- kontynuowane są prace budowlane dotyczące przebudowy pawilonu B; zrealizowany

został etap II inwestycji obejmujący skrzydło południowe na potrzeby Oddziału Rehabilitacji Neurologicznej oraz Oddziału Neurologicznego; przebudowane zostały między innymi gabinety zabiegowe, łazienki, dyżurki pielęgniarek oraz sale pacjentów, w których utworzono sanitariaty.

2. Instytut „Centrum Zdrowia Matki Polki” w Łodzi, ul. Rzgowska 281/289

- zmodernizowano Klinikę Onkologii wraz z utworzeniem pierwszego w Polsce Centrum Onkologii Kobiety Ciężarnych,
- zmodernizowano salę dla Szkoły Rodzenia w budynku A,
- zmodernizowano i doposażono Klinikę Położnictwa, Perinatologii i Ginekologii Bloku Porodowego w budynku A,
- wymieniono uszkodzone (skorodowane) odcinki na ciepłej i zimnej wodzie użytkowej w segmencie 11 i 12 w budynku A na poziomie -1 oraz segmencie BB6 w budynku B na poziomie -1,
- wymieniono zmiękczalnię wody użytkowej na potrzeby Instytutu na nową w budynku C5,
- wyremontowano pomieszczenia i wymieniono aparat RTG w Zakładzie Diagnostyki Obrazowej w budynku A,

3. Wojewódzki Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej Centrum Leczenia Chorób Płuc i Rehabilitacji w Łodzi, ul. Okólna 181

- w Oddziale Rehabilitacji Pulmonologicznej przeprowadzono kapitalny remont w nowej lokalizacji,
- w Oddziale Rehabilitacji Neurologicznej wymieniono łóżka szpitalne i szafki przyłóżkowe.

4. Wojewódzki Specjalistyczny Szpital im. dr Wł. Biegańskiego w Łodzi, ul. Kniaziewicza 1/5

- zmodernizowano zakaźną izbę przyjęć i dostosowano pomieszczenia do świadczeń usług medycznych dla pacjentów zakaźnych,
- dostosowano Pawilon T do świadczenia usług medycznych dla pacjentów zakaźnych w związku z COVID-19 – instalacja gazów medycznych i wentylacji mechanicznej,
- dostosowano Pawilon D do świadczenia usług medycznych z zakresu rehabilitacji kardiologicznej dla pacjentów zakaźnych w związku z COVID-19,
- przebudowano i rozbudowano Pawilon B – zapewniono kompleksowe świadczenie usług medycznych w zakresie chorób układu krążenia, zmodernizowano

- Oddział Kardiologii,
- przebudowano i rozbudowano Pawilon B – utworzono pododdział geriatry na bazie Oddziału Chorób Wewnętrznych jako element poprawy jakości usług medycznych dla osób starszych.

5. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 1 im. N. Barlickiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, ul. Kopcińskiego 22

- zmodernizowano pomieszczenia rezonansu magnetycznego 1,5T oraz dwóch pomieszczeń RTG w Zakładzie Radiologii,
- wyremontowano pomieszczenia dla płynów w Aptece Szpitalnej,
- wyremontowano pomieszczenia przyjęć planowych w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym,
- wyremontowano pomieszczenia intensywnego nadzoru w Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii,
- wyremontowano pomieszczenia socjalne w Zakładzie Diagnostyki Laboratoryjnej,
- wyremontowano 5 sal wraz z jednym skrzydłem korytarza w Oddziale Klinicznym Okulistyki wraz z odcinkiem dla dzieci.

6. Bonifraterskie Centrum Medyczne Sp. z o.o. Oddział w Łodzi Szpital Zakonu Bonifratrów św. Jana Bożego w Łodzi, ul. Kosynierów Gdyńskich 61

- zbudowano nowe skrzydło Szpitala, w którym znajdują się: oddział onkologii klinicznej (I piętro), diagnostyka obrazowa (parter), sterylizacja (poziom -1),
- rozpoczęto prace modernizacyjne w oddziale medycyny paliatywnej (III piętro) oraz w aptece szpitalnej, w której powstanie pracownia cytostatyków.

7. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centralny Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego w Łodzi Uniwersyteckie Centrum Pediatrii im. M. Konopnickiej, ul. Pankiewicza 16

- przebudowano przestrzeń komunikacji ogólnej na parterze pomiędzy częściami budynku B i C,
- przebudowano Oddział Intensywnej Terapii i Anestezjologii oraz Oddział Propedeutyki Pediatrii i Chorób Metabolicznych Kości z Pododdziałem Rehabilitacji,
- zaadoptowano pomieszczenia magazynowe na toaletę dla osób z niepełnosprawnościami na Oddziale Leczenia Onkohematologii Dziecięcej Dziennym.

8. Centrum Kliniczno – Dydaktyczne w Łodzi, przy ul. Pomorskiej 251

- przeprowadzono prace adaptacyjne w Pracowni Tomografii Komputerowej w Zakładzie Radiologii wraz z zamontowaniem nowego aparatu,
- zamontowano drzwi przesuwne w Poradni Specjalistycznej między gabinetem zabiegowym i gabinetem lekarskim,
- zmodernizowano pomieszczenia w Poradni Genetycznej (wydzielono dwa gabinety),
- wybudowano Łódzkie Centrum Toksykologii – budynek A2.

9. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Pirogowa w Łodzi, ul. Wólczańska 191/195

- wyremontowano Centrum Leczenia Żywnieniowego.
ul. Wileńska 37
- przeprowadzono prace budowlane i modernizacyjne pomieszczeń (parter) dla Poradni Leczenia Niepłodności,
- przebudowano blok operacyjny w budynku Ginekologiczno-Położniczym – II p. wraz z salą wybudzeń,
- wyremontowano i zmodernizowano gabinet zabiegowy Oddziału Ginekologiczno – Położniczego,
- zmodernizowano i wyremontowano Oddział Neonatologii w budynku Ginekologiczno – Położniczym.

10. Wojewódzkie Wielospecjalistyczne Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. Kopernika, ul. Pabianicka 62

- trwa rozbudowa Budynku Głównego Wojewódzkiego Wielospecjalistycznego Centrum Onkologii i Traumatologii od ul. Pabianickiej 62 – Izba Przyjęć, Przychodnia, SOR,
- przebudowa budynku Rehabilitacji Onkologicznej w Wojewódzkim Wielospecjalistycznym Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. Kopernika w Łodzi,
- przebudowa Oddziału Onkologicznego na Pracowni Endoskopii w Wojewódzkim Wielospecjalistycznym Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. Kopernika,
- przebudowa Oddziału Onkologicznego na Punkt Przyjęć (ul. Paderewskiego 4),
- dostosowanie pomieszczeń do nowego angiografu i CT,
- przeprowadzono prace remontowe na terenie całego Oddziału Urologii Ogólnej,

- Onkologicznej i Czynnościowej – II Klinika Urologii UM w Łodzi,
- wyremontowano magazyn odpadów medycznych,
  - wykonano zewnętrzną sieć hydrantową dostosowaną do wymogów PSP obiektu Szpitala,
  - zamontowano generator dwutlenku chloru do zwalczania bakterii *Legionella* w instalacji CWU w obiekcie przy ul. Pabianickiej 62,

11. Ośrodek Pediatryczny im. dr J. Korczaka przy al. Piłsudskiego 71

- zaadoptowano/wyremontowano dwa pomieszczenia biurowe na gabinety okulistyczne w gabinecie A Poradni Okulistycznej,
- zaadoptowano/wyremontowano pomieszczenie biurowe na potrzeby Call Center w Pawilonie A,
- zaadoptowano/wyremontowano pomieszczenie biurowe na gabinet fizjoterapeuty na Oddziale Alergologii i Interny Dziecięcej w Pawilonie C,
- zaadoptowano/wyremontowano pomieszczenie biurowe na łazienkę dla pacjentów na Oddziale Alergologii i Interny Dziecięcej w Pawilonie C,
- przebudowano gabinet zabiegowy i pokój lekarza dyżurnego na Oddziale Alergologii i Interny Dziecięcej w Pawilonie C,
- zaadoptowano/wyremontowano magazyn na Archiwum szpitalne,
- wybudowano drogę przy Izbie Przyjęć,
- dokonano zakupu i zamontowano nowe platformy dla osób z niepełnosprawnością przy Oddziale Otolaryngologii (Pawilon E) i Oddziale Alergologii i Interny Dziecięcej (pawilon C),
- wymieniono drzwi i okna w Magazynie Odpadów Medycznych.

12. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Uniwersytecki Szpital Kliniczny im. Wojskowej Akademii Medycznej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi Centralny Szpital Weteranów budynek przy ulicy Żeromskiego 113

- zmodernizowano gabinety 235 i 232 POZ w budynku nr 5, sanitariaty i korytarz Zakładu Medycyny Nuklearnej w budynku nr 3, pomieszczenia Kliniki Otolaryngologii, Onkologii Laryngologicznej, Audiologii i Foniatrii w budynku nr 3,
- wyremontowano pomieszczenie Szpitalnego Oddziału Ratunkowego w budynku nr 4,
- wyremontowano część pomieszczeń Kliniki Chirurgii Szcękowo-Twarzowej w budynku nr 3,
- przeprowadzono całkowitą modernizację Oddziału Klinicznego Pulmonologii Ogólnej i Onkologicznej na 4 piętrze w budynku nr 3,
- przeprowadzono całkowitą modernizację Kliniki Reumatologii z Pododdziałem Chorób Wewnętrznych na 4 piętrze w budynku nr 3.

13. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Łodzi ul. Północna 42

- zmodernizowano Poradnię Medycyny Pracy na poziomie 0 w budynku Wielofunkcyjnym,

- zmodernizowano Oddział Chirurgii Naczyniowej na poziomie 3 budynku A,
- zmodernizowano Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej na poziomie 3 budynku A,

14. Wojewódzki Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej Centrum Leczenia Chorób Płuc i Rehabilitacji w Łodzi, ul. Okólna 181 Przychodnia Chorób Płuc i Alergii Układu Oddechowego w Łodzi, ul. Szpitalna 6

- przeprowadzono generalny remont wszystkich pomieszczeń Poradni.

15. Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Łodzi przy ul. Franciszkańskiej 17/25

- trwają prace remontowo-modernizacyjne mające na celu poprawienie standardów świadczonych usług. Po zakończonym remoncie Działu Ekspedycji rozpoczęto kompleksowy remont Działu Preparatyki. Odświeżono również pomieszczenia na poziomie „-2” tj. magazyny, pralnię, magazyn odzieży ochronnej czystej.

W 2023 r. wydane decyzje dotyczące niedostosowanie placówek lecznictwa zamkniętego dotyczyło głównie:

- braku bezszczerlinowego połączenia ścian z podłogami,
- niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego ścian w salach chorych oraz zniszczonych powierzchni drzwi wraz ze stolarką drzwiową pomieszczeń wchodzących w skład oddziałów,
- braku zapewnienia w pokojach łóżkowych dostępu do łóżek z trzech stron, w tym z dwóch dłuższych.

Ponadto kontrole placówek lecznictwa zamkniętego i otartego wykazały również nieprawidłowości związane z:

- nieprawidłowym stosowaniem środków do dezynfekcji narzędzi,
- nieprawidłowym postępowaniem z narzędziami wielokrotnego użytku,
- nieprawidłową gospodarką odpadami medycznymi (niewłaściwy czas przechowywania pojemników z odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania, brak odpowiedniego miejsca gromadzenia, brak odpowiedniego oznakowania pojemników).

W 2023 r. na terenie miasta Łodzi rozpoczęło swoją działalność **28** podmiotów leczniczych (zabiegowych) oraz **12** praktyk zawodowych lekarzy i lekarzy dentystów.

Spełnianie przez nowe obiekty wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. 2022 r. poz. 402) weryfikowane jest w trakcie przeprowadzania kontroli sanitarnej. Kontrole nowych obiektów w roku 2023 nie wykazały nieprawidłowości dotyczących spełniania wymogów obowiązujących w aktualnych przepisach.

Do nowopowstałych dużych podmiotów leczniczych w mieście Łodzi należy:

- Szpital „ALL-MED”, NZOZ „ALL-MED” Centrum Medyczne Specjalistyczne Gabinety Lekarskie Marcin Ogórek rozpoczął przyjmowanie pacjentów w nowo wybudowanym obiekcie przy ul. Armii Krajowej 43a w Łodzi. W podmiocie świadczone są usługi ambulatoryjne oraz w ramach szpitala jednodniowego. Obiekt wyposażony jest w blok operacyjny składający się z dwóch sal operacyjnych. Na oddziale szpitalnym znajduje się 5 sal chorych z węzłami sanitarnymi oraz 4 osobowa sala wybudzeń.
- Centrum Stomatologiczne LUX MED powstałe w nowoczesnym kompleksie biurowym Brama Miasta w Łodzi. Placówka oferuje pełen zakres usług stomatologicznych – od higienizacji po cyfrową ortodoncję, implantologię, diagnostykę stomatologiczną,
- Perfect med Paulina Kubik w Łodzi przy ul. Gimnastycznej 116 mieści się w części parterowej nowego budynku mieszkalno-usługowego. Oferuje swoje usługi między innymi w zakresie medycyny estetycznej, osteopatii, fizjoterapii manualnej i EMG. Pacjenci przyjmowani są w 5 w pełni wyposażonych gabinetach.
- Centrum Medyczne SONOMEDIKA sp. z o.o. sp. komandytowa ul. Niciarniana 49 mieści się w części parterowej budynku usługowego. Oferuje swoje usługi między innymi w zakresie ginekologii, położnictwa, urologii i endokrynologii.

W 2023 r. stan sanitarno-techniczny istniejących podmiotów leczniczych otwartych na terenie Łodzi należy określić jako dobry.

Dezynfekcja w podmiotach leczniczych

Podmioty lecznicze posiadające w swojej strukturze Centralne Sterylizatornie wyposażone są w myjnie dezynfektory. Należą do nich podmioty udzielające całodobowych świadczeń zdrowotnych. Coraz częściej w szpitalach odchodzi się od dwuetapowej dezynfekcji narzędzi polegającej na dezynfekcji wstępnej metodą manualną w oddziałach oraz dezynfekcji zasadniczej w Centralnej Sterylizatorni. Narzędzia bezpośrednio po użyciu przekazywane są w szczelnie zamkniętych pojemnikach transportowych do Centralnej Sterylizatorni. Mogą one zostać zabezpieczone środkiem zapobiegającym zaschnięciu materiału biologicznego lub mogą być przechowywane na sucho. Stosując drugą metodę należy pamiętać, że czas dostarczenia narzędzi do dezynfekcji nie powinien przekroczyć 3 godz. od chwili użycia do rozpoczęcia dekontaminacji (wytyczne PZH, PSSM, NIL).

Metoda manualna dezynfekcji narzędzi stosowana jest głównie w ambulatoriach. Placówki często wyposażone są w myjki ultradźwiękowe. Nowym rozwiązaniem okazały się termodezynfektory umożliwiające czyszczenie i dezynfekcję narzędzi bez użycia rąk co chroni personel przed ekspozycją na ryzyko zakażenia przez zanieczyszczone instrumenty.

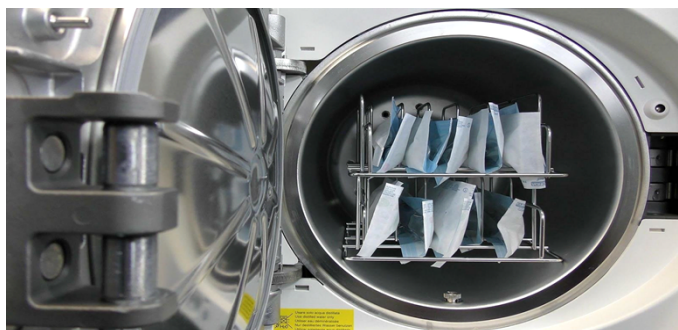
W 2023 roku w podmiotach leczniczych stosowane były różne preparaty dezynfekcyjne zarejestrowane i dopuszczone do obrotu przez Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych. Dodatkowo środki posiadały kartę charakterystyki preparatu.

W 2023 r. podczas przeprowadzonych kontroli w nielicznych podmiotach stwierdzono następujące nieprawidłowości dotyczące stosowania preparatów dezynfekcyjnych do narzędzi wielokrotnego użytku:

- zbyt długi lub zbyt krótki czas kontaktu z roztworem roboczym,
- nieaktualne daty ważności preparatów,
- zbyt długo stosowanie sporządzonego roztworu roboczego,
- niepełne zanurzenie narzędzi w roztworze,
- wykorzystanie do dezynfekcji zasadniczej preparatów przeznaczonych do predezynfekcji
- nieprawidłowe stężenie roztworu,
- dezynfekowanie narzędzi preparatami w sprayu do tzw. szybkiej dezynfekcji.

Sterylizacja w podmiotach leczniczych

Na terenie miasta Łodzi szpitale sterylizowały narzędzia wielokrotnego użycia w obrębie podmiotu leczniczego lub poprzez zawarcie umowy z podmiotem świadczącym usługi w zakresie sterylizacji posiadającym system zarządzania jakością (ISO lub GMP).

Podmiotem spełniającym w/w wymagania jest CitoNet - Łódź Sp. z o. o., ul. Świętojańska 5/9.

Umowę na usługi sterylizacyjne z CitoNet - Łódź w 2023 r. posiadały następujące szpitale:

- Wojewódzkie Wielospecjalistyczne Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. Kopernika w Łodzi, ul. Pabianicka 62,
- Wojewódzki Specjalistyczny Szpital im. dr. Wł. Biegańskiego, ul. Kniaziewicza 1/5.

Na terenie Łodzi **9** szpitali posiadających **Centralne Sterylizatornie**:

1. Instytut „Centrum Zdrowia Matki Polki”, ul. Rzgowska 281/289 - Centralna Sterylizatornia wyposażona w 4 przelotowe autoklawy parowe oraz 1 sterylizator na tlenek etylenu.
2. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centralny Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego w Łodzi Uniwersyteckie Centrum Pediatrii im. M. Konopnickiej, ul. Pankiewicza 16 (ul. Sporna 36/50) - Centralna Sterylizatornia wyposażona w 3 przelotowe autoklawy parowe oraz 1 sterylizator plazmowy.
3. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Uniwersytecki Szpital Kliniczny Nr 1 im. dr N. Barlickiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, ul. Kopcińskiego 22 - Centralna Sterylizatornia wyposażona w 2 przelotowe autoklawy parowe, 1 autoklaw plazmowy oraz 2 autoklawy nieprzelotowe parowe należące do Bloku Operacyjnego Okulistycznego.

4. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centralny Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, Centrum Kliniczno-Dydaktyczne, ul. Pomorska 251 - Centralna Sterylizatornia wyposażona w 3 przelotowe autoklawy parowe, 2 sterylizatory na tlenek etylenu, 2 nieprzelotowe autoklaw parowe, 1 sterylizator plazmowy.
5. Miejskie Centrum Medyczne Jonscher Szpital im. dr. K. Jonschera w Łodzi ul. Milionowa 14 – Centralna Sterylizatornia wyposażona w 2 przelotowe autoklawy parowe i 1 autoklaw na tlenek etylenu.
6. Wojewódzki Specjalistyczny Szpital im. M. Pirogowa w Łodzi, ul. Wólczańska 191/195 – Centralna Sterylizatornia wyposażona w 3 przelotowe autoklawy parowe, 1 autoklaw plazmowy.
7. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Uniwersytecki Szpital Kliniczny im. Wojskowej Akademii Medycznej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi - Centralny Szpital Weteranów, ul. Żeromskiego 113 – Centralna Sterylizatornia wyposażona w 3 przelotowe autoklawy parowe, 1 sterylizator na tlenek etylenu, 1 sterylizator plazmowy oraz Lokalna sterylizatornia przy Bloku Operacyjnym Kliniki Okulistyki Rehabilitacji Wzrokowej - 2 nieprzelotowe autoklawy parowe.
8. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Łodzi, ul. Północna 42 – Centralna Sterylizatornia wyposażona w 2 przelotowe autoklawy parowe, 1 nieprzelotowy autoklaw parowy, 1 sterylizator plazmowy, 1 sterylizator na tlenek etylenu.
9. Bonifraterskie Centrum Medyczne Sp. z o.o. Oddział w Łodzi Szpital Zakonu Bonifratrów św. Jana Bożego w Łodzi, ul. Kosynierów Gdyńskich 61 - Centralna Sterylizatornia wyposażona w 2 przelotowe autoklawy parowe,

Sterylicacja w pozostałych podmiotach lecznictwa zamkniętego:

- Instytut Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera, ul. Św. Teresy od Dzieciątka Jezus 8 – w użyciu wyłącznie sprzęt jednorazowego użycia,
- Szpital Chorób Płuc im. Błogosławionego Ojca Rafała Chylińskiego w Łodzi, ul. Okólna 181 – sterylizacja w szpitalu przy ul. Szpitalnej 5 w Tuszynie,
- Centralny Szpital Kliniczny - Stomatologia, ul. Pomorska 251 – Stanowiska Sterylizacji Gabinetowej wyposażone w 10 autoklawów parowych,
- Psychiatria, ul. Czechosłowacka 8/10 – wyłącznie sprzęt jednorazowego użycia,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Uniwersytecki Szpital Kliniczny im. Wojskowej Akademii Medycznej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi - Centralny Szpital Weteranów, pl. Hallera 1 – sterylizacja w szpitalu przy ul. Żeromskiego 113,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Uniwersytecki Szpital Kliniczny im. Wojskowej Akademii Medycznej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi - Centralny Szpital Weteranów, ul. Pieniny 30 - wyłącznie sprzęt jednorazowego użycia,
- Ośrodek Szpitalny im. M. Madurowicza, przy ul. Wileńskiej 37 w Łodzi –sterylizacja w szpitalu przy ul. Wólczańskiej 191/195,
- Szpital Zakładu Karnego Nr 2 w Łodzi, ul. Kraszewskiego 1/5 - wyłącznie sprzęt jednorazowego użycia,

- Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Łodzi Szpital im.J. Babińskiego, ul. Aleksandrowska 159 – wyłącznie sprzęt jednorazowego użycia.
- Medeor Szpital Wielospecjalistyczny, ul. Ciesielska 8 – umowa z CitoNet - Łódź Sp. z o. o. w Łodzi, ul. Świętojańska 5/9, oraz Punkt Sterylizacyjny przy Bloku Operacyjnym wyposażony w 1 nieprzelotowy autoklaw parowy,
- Pulsmed Szpital, ul. P.O.W 26 – Punkt Sterylizacji przy Bloku Operacyjnym wyposażony w 1 nieprzelotowy autoklaw parowy,
- Med-Gastr Hospital, ul. Mokra 4 – Punkt Sterylizacji przy Bloku Operacyjnym wyposażony w 1 nieprzelotowy autoklaw parowy,
- Centra Medyczne Medyceusz Szpital, ul. Bazarowa 9 – umowa CitoNet -Łódź Sp. z o. o. w Łodzi, ul. Świętojańska 5/9 oraz Punkt Sterylizacyjny przy Bloku Operacyjnym wyposażony w 1 nieprzelotowy autoklaw parowy,
- Salve Szpital w Łodzi, ul. Szparagowa 10 – Lokalna Sterylizatornia przy Bloku Operacyjnym wyposażona w 3 autoklawy nieprzelotowe parowe,
- Salve Medica w Łodzi, ul. Szparagowa 10 – Lokalna Sterylizatornia przy Bloku Operacyjnym wyposażona w 3 autoklawy nieprzelotowe parowe,
- Agamed Chirurgia Ortopedyczna Szpital, ul. Traugutta 8/10 – umowa z MSWiA w Łodzi, ul. Północna 42 (tlenek etylenu i sterylizacja parowa),
- Szpital Okulistyczny Jasne Błonia, ul. Rojna 90 – Lokalna Sterylizatornia przy Bloku Operacyjnym wyposażona w 4 nieprzelotowe autoklawy parowe oraz 1 sterylizator plazmowy,
- „Contact-Med" Sp. z o.o. – Szpital, ul. Wspólna 6 – Punkt Sterylizacyjny przy Bloku Operacyjnym wyposażony w 2 nieprzelotowe autoklawy parowe oraz umowa z MSWiA w Łodzi, ul. Północna 42 (sterylizacja tlenkiem etylenu),
- Mikomed Szpital, ul. Pługowa 51/53 - Punkt Sterylizacyjny przy Bloku Operacyjnym wyposażony w 1 nieprzelotowy autoklaw parowy,
- Szpital All-Med, ul. Armii Krajowej 43A – Punkt Sterylizacyjny przy Bloku Operacyjnym wyposażony w 3 nieprzelotowe autoklawy parowe oraz umowa z CitoNet-Łódź Sp. z o. o. w Łodzi, ul. Świętojańska 5/9,
- Centrum Medyczne Księży Młyn, ul. Przędzalniana 66 – Punkt Sterylizacyjny przy Bloku Operacyjnym wyposażony w 2 nieprzelotowe autoklawy parowe,
- Szpital Medical Magnus, ul. Kopernika 38 – umowa z Kromed Szpital, ul. Kopernika 38 na sterylizację parową,
- Lux Med Onkologia Szpital Łódź, ul. Kopernika 38 – 1 nieprzelotowy autoklaw parowy w myjni endoskopowej,
- Kromed Szpital, ul. Kopernika 38 – Lokalna Sterylizatornia przy Bloku Operacyjnym wyposażona w 1 przelotowy autoklaw parowy, 1 nieprzelotowy autoklaw parowy,
- SZPITAL JEDNODNIOWY PARKOWA MED w Łodzi, ul. 3 Maja 46, – umowa z CitoNet-Łódź Sp. z o. o., ul. Świętojańska 5/9, Punkt Sterylizacyjny przy Bloku Operacyjnym wyposażony w 2 nieprzelotowe autoklawy parowe,
- Centrum Medyczne "Julianów" - Chirurgia Jednego Dnia w Łodzi, ul. gen. Józefa Sowińskiego 46 - Punkt Sterylizacyjny przy Bloku Operacyjnym wyposażony w 1 nieprzelotowy autoklaw parowy.

- FMC SPORT & SPECIAL SURGERY SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ w Łodzi, ul. Kopernika 48/50 – Lokalna sterylizatornia przy Bloku Operacyjnym wyposażona w 1 nieprzelotowy autoklaw parowy.

W placówkach lecznictwa otwartego sterylizacja narzędzi wielorazowego użycia odbywa się głównie w nieprzelotowych autoklawach parowych przy stanowiskach sterylizacji gabinetowej. Proces dekontaminacji narzędzi wykonywany jest w gabinetach zabiegowych lub wydzielonych pomieszczeniach przy zachowanym jednokierunkowym ciągu technologicznym.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami sterylizatornie podręczne wyposażone są w zlewy dwukomorowe i stanowiska higienicznego mycia rąk zorganizowane poza blatem roboczym. Podmioty lecznicze coraz częściej korzystają tylko ze sprzętu jednorazowego użycia lub zawarły umowę na wykonywanie usług sterylizacji z podmiotami zewnętrznymi.

Sposób postępowania z narzędziami wielokrotnego użycia oraz kontrolę procesów sterylizacji regulują wytyczne Polskiego Stowarzyszenia Sterylizacji Medycznej oraz Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego.

W 2023 r. stwierdzono następujące nieprawidłowości związane ze sterylizacją narzędzi:

- narzędzia sterylizowane bez pakietów,
- niekompletna dokumentacja kontroli procesów sterylizacji,
- brak wykonywania biologicznej kontroli skuteczności kontroli procesu sterylizacji,
- nieprawidłowe przechowywanie narzędzi,
- uszkodzone pakiety po sterylizacji,
- pakiety z nieaktualną datą ważności,
- zbyt duża ilość narzędzi w pakiecie,
- sterylizowanie narzędzi jednorazowego użycia.

Niestety uchybienia te powtarzają się corocznie i dotyczą najczęściej praktyk zawodowych.

Działalność Zespołów do Spraw Zakażeń Szpitalnych

Kierownicy podmiotów leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju świadczenia szpitalne w myśl art. 14 i 15 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi zostali zobowiązani do powołania zespołu i komitetu kontroli zakażeń szpitalnych oraz prowadzenia nad nimi nadzoru. Za jedno z najważniejszych kryteriów jakości pracy w szpitalach uznawana jest właściwa kontrola zakażeń szpitalnych. Jednym z problemów w zarządzaniu opieką zdrowotną stały się zagadnienia związane z kontrolą zakażeń szpitalnych. Skład wyżej wymienionych organów oraz kierunki ich działania i częstotliwość przeprowadzanych kontroli określają odpowiednie akty wykonawcze.

Zgodnie z nimi do zadań Komitetu Kontroli zakażeń szpitalnych należy:

- opracowywanie planów i kierunków systemu zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych,
- ocena wyników kontroli wewnętrznej przedstawianych przez zespół kontroli zakażeń

- szpitalnych,
- opracowywanie i aktualizacja standardów farmakoprofilaktyki i farmakoterapii zakażeń i chorób zakaźnych w szpitalu.

Zespoły do Spraw Zakażeń Szpitalnych powołano we wszystkich szpitalach na terenie Łodzi i powiatu łódzkiego wschodniego.

Zakażenia szpitalne zwiększają zachorowalność, śmiertelność i koszty leczenia hospitalizowanych chorych. Dlatego opracowanie przez Polskie Towarzystwo Zakażeń Szpitalnych Systemu Czynnej Rejestracji Zakażeń Szpitalnych umożliwiło kierownictwu szpitala pełen wgląd w obraz epidemiologiczny placówki a codzienne aktualizowane danych w postaci analiz epidemiologicznych kontrolę problemu. Przyczynia się to zwiększenia oszczędności, poprawy bezpieczeństwa personelu i pacjentów oraz podniesienia standardu danej placówki.

Ogniska epidemiczne

W 2023 r. Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Łodzi zgłoszono **116 ognisk epidemicznych** o różnej etiologii (111 ognisk odnotowano w szpitalach, 5 ognisk w ZOL).

Zgłaszane ogniska dotyczyły:

- SARS-CoV-2 – 73 ogniska,
- *Klebsiella pneumoniae* (MBL, NDM, KPC, XDR, OX7-48) – 10 ognisk epidemicznych,
- *Clostridioes difficile* – 24 ogniska,
- Varicella Zoster Virus – 1 ognisko,
- *Acinetobacter baumannii* (XDR, MBL, complex) – 2 ogniska,
- *Pseudomonas aeruginosa* MBL – 1 ognisko
- Wirus grypy – 3 ogniska,
- Świerzbowiec ludzki – 1 ognisko,
- Nieustalona etiologia – 1 ognisko.

W 2023 r. w systemie SEPIS zarejestrowano **73** ogniska epidemiczne o etiologii SARS-CoV-2. Wszystkie z ognisk odnotowano w podmiotach leczniczych - **72** ogniska w szpitalach oraz **1** ognisko Zakładzie Opiekuńczo-Lecznym.

Od 1 czerwca 2023 r. obowiązuje Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 25 maja 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie listy czynników alarmowych, rejestrów zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych oraz raportów o bieżącej sytuacji epidemiologicznej szpitala nakazujące sporządzanie przez kierownika podmiotu leczniczego raportów miesięcznych o liczbie badań mikrobiologicznych wykonanych u pacjentów w podmiocie leczniczym.

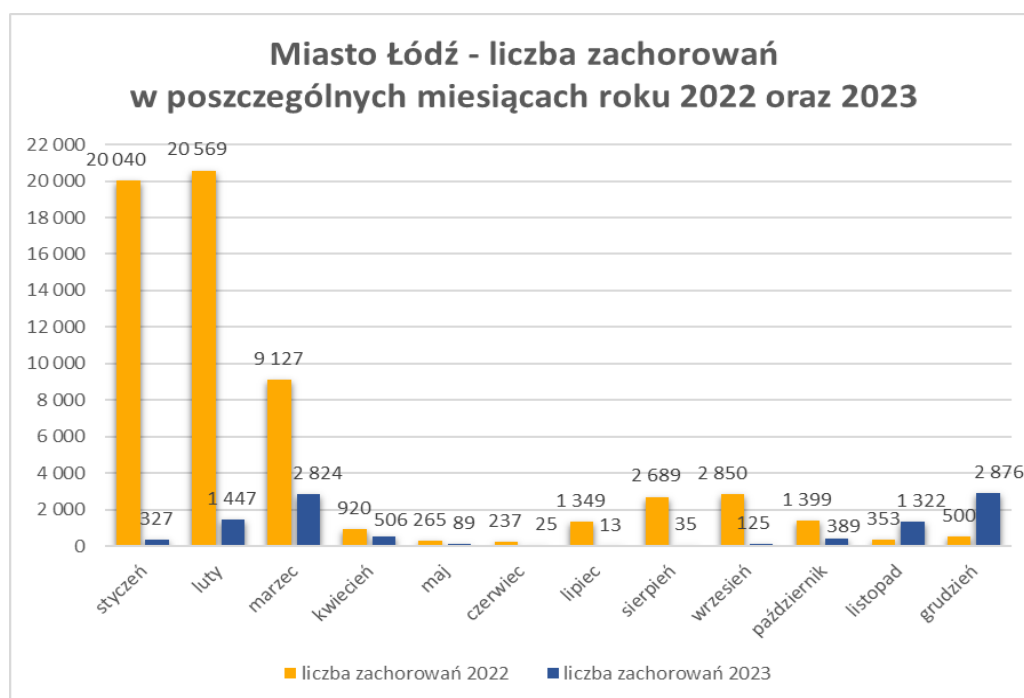
Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w mieście Łodzi w 2023 r.

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w mieście Łodzi w 2023 roku zmieniła się w porównaniu z 2022 r. Zarejestrowano wzrost ogólnej liczby przypadków zatruc i zakażeń pokarmowych o etiologii bakteryjnej i wirusowej w porównaniu do 2022 roku, odnotowano z kolei znaczny spadek zakażeń SARS-CoV-2. Kolejny rok obserwujemy wzrost zachorowań na choroby wieku dziecięcego.

Sytuacja epidemiologiczna zachorowań Covid-19

Liczba wykrywanych przypadków zakażeń/zachorowań SARS-CoV-2/COVID-19 była największa na początku 2023 roku. W roku 2023 wykryto - **9 978** przypadków zakażeń SARS-CoV-2 (w 2022 r. - 60 298 zgłoszeń), co najmniej **1 060** osób wymagało hospitalizacji. Przyczyną tak znacznego spadku liczby zakażeń było ograniczenie wykonywania testów u osób podejrzanych o zakażenie w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej, z jednoczesnym wzrostem testowania się chorych we własnym zakresie, u których dodatkowo wyniki nie były rejestrowane. Obserwowany był także znaczny spadek liczby zgonów wśród pacjentów chorujących na COVID-19 – **47** w roku 2023.

Rysunek. Liczba przypadków Sars-CoV-2 w Łodzi w 2023 r.

Rysunek. Liczba przypadków Sars-CoV-2w Łodzi w 2023 r.

Tabela. Zarejestrowane przypadki COVID-19 w Łodzi w 2022 i 2023 r.

Miesiąc	Rok 2022		Rok 2023	
	Liczba zarejestrowanych przypadków zakażeń SARS-CoV-2	Zapadalność na 100 tys. ludności	Liczba zarejestrowanych przypadków zakażeń SARS-CoV-2	Zapadalność na 100 tys. ludności
styczeń	20 040	3 030,3	327	49,9
luty	20 569	3 110,3	1 447	220,8
marzec	9 127	1 380,1	2 824	431,0
kwiecień	920	139,1	506	77,2
maj	265	40,1	89	13,6
czerwiec	237	35,8	25	3,8
lipiec	1 349	204,0	13	2,0
sierpień	2 689	406,6	35	5,3
wrzesień	2 850	431,0	125	19,1
październik	1 399	211,5	389	59,4
listopad	353	53,4	1 322	201,7
grudzień	500	75,6	2 876	438,9
SUMA	60 298	9 117,7	9 978	1 522,7

Liczba ludności – 655 279

Tabela. Zgony COVID-19 w Łodzi 2023 roku

2023 rok/ miesiąc	LICZBA	PŁEĆ	
		kobiety	mężczyźni
styczeń	9	4	5
luty	4	3	1
marzec	13	7	6
kwiecień	2	0	2
maj	2	1	1
czerwiec	0	0	0
lipiec	0	0	0
sierpień	0	0	0
wrzesień	0	0	0
październik	1	0	1
listopad	4	1	3
grudzień	12	10	2
SUMA	47	26	21

Rysunek. Zgony z powodu Covid-19 w Łodzi w 2023 r.

SUMA									2		45 96%	47
------	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--	-----------	----

Zatrucia pokarmowe

Zarejestrowano wzrost ogólnej liczby przypadków **zatruc i zakażeń pokarmowych** o etiologii bakteryjnej i wirusowej w porównaniu z rokiem 2022.

Odnotowano **246** zatruc pokarmowych, **16** posocznic oraz **10** zakażeń pozajelitowych bakterią *Salmonella sp.* (**126** osób z zatruciem pokarmowym, **16** z posocznicą oraz **5** osób z zakażeniem pozajelitowym wymagało hospitalizacji), w 2022 r. – 99 przypadków Salmonelloz.

Nastąpił wzrost zakażeń bakterią *Clostridioides difficile* – **1 143** przypadki, w roku 2022 wykryto 888. Wśród osób z wykrytym zakażeniem **1 022** było hospitalizowanych. Większość z wykrytych zakażeń było pochodzenia szpitalnego.

Zostały wykryte **4** przypadki **szigelozy**, w roku 2022 zarejestrowano 9 przypadków (ognisko zachorowań).

W 2023 r. zgłoszono **489** przypadków **biegunek i zapaleń żołądkowo-jelitowych BNO o prawdopodobnie o zakaźnym pochodzeniu**, w tym 97 u dzieci do lat 2, w 2022 r. – wykryto 364 przypadki (w tym **69** dzieci do lat 2).

Odnotowano **10** zakażeń *E. coli* **biegunkotwórczą** (w 2022 r. 8 przypadków), **18** przypadków zakażeń *E. coli* **inną i BNO** (w 2022 r. 8 zakażeń) oraz **5** zakażeń *E. coli* **enterokrwotoczną** (w roku poprzednim 1 zgłoszenie), spośród wszystkich zakażonych 17 pacjentów wymagało hospitalizacji.

Ponadto odnotowano **45 zakażeń jelitowych nieokreślonych**, **34** z nich wymagało leczenia w warunkach szpitalnych (w roku 2022 zarejestrowano 32 przypadki).

Wśród wyżej wymienionych zakażeń jelitowych bakteryjnych, **24** przypadki dotyczyło dzieci do lat 2, u których **17** wymagało hospitalizacji.

Zgłoszono **8** przypadków **jersiniozy jelitowej**, zakażenia wywołanego przez bakterię *Yersinia sp.* (w 2022 r. - 4 zachorowania) oraz **12** przypadków **jersiniozy pozajelitowej** (w 2022 r. - 9 zachorowań). 4 zachorowania dotyczyły dzieci do lat 2, w tym 2 wymagało hospitalizacji.

Wykryto **22** przypadki **giardiozy** (w roku 2022 - 10 zachorowań), choroby pasożytniczej wywoływanej przez pierwotniaka *Giardia sp.*, oraz **4** zachorowania na **kryptosporydiozę**, inwazyjną chorobę pasożytniczą wywoływaną przez pierwotniaka *Cryptosporidium sp.*, w roku poprzednim 2 zakażenia.

Stwierdzono znaczny spadek wirusowych zakażeń jelitowych wywoływanych przez **rotawirusy** – **80** przypadków (w 2022 r. – 355), spośród których **66** wymagało hospitalizacji.

Odnotowano **114** zakażeń wywołanych przez **norowirusy** (**92** przypadki wymagało leczenia szpitalnego), w roku poprzednim 57.

Zgłoszono również zakażenia jelitowe inne określone - **74** przypadki (w 2022 r. – 52 zgłoszenia) oraz nieokreślone - **27** przypadków (w roku 2022 - 56 zgłoszeń).

Wśród wymienionych wyżej wirusowych zakażeń jelitowych, **105** przypadków dotyczyło **dzieci do lat 2**, spośród nich **79** wymagało hospitalizacji (w roku 2022 - 154 przypadki zakażeń).

W 2023 roku odnotowano **5** przypadków **listeriozy**, wszystkie wymagały leczenia szpitalnego, liczba zachorowań w 2022 r. była podobna – 4 przypadki zakażeń.

Odnotowano **1** przypadek **leptospirozy**, osoby zakażona była hospitalizowana (w roku 2022 zdiagnozowano 2 zachorowania).

Choroby zakaźne wieku dziecięcego

W roku 2023 sytuacja epidemiologiczna chorób wieku dziecięcego uległa pogorszeniu w porównaniu do 2022 r. **Wzrost zachorowań** dotyczył **ospy wietrznej** – **2 167** przypadków, głównie u dzieci niezaszczepionych przeciwko tej chorobie, **33** spośród zakażonych wymagało hospitalizacji. W roku 2022 odnotowano 1 687 zachorowań na tę jednostkę chorobową.

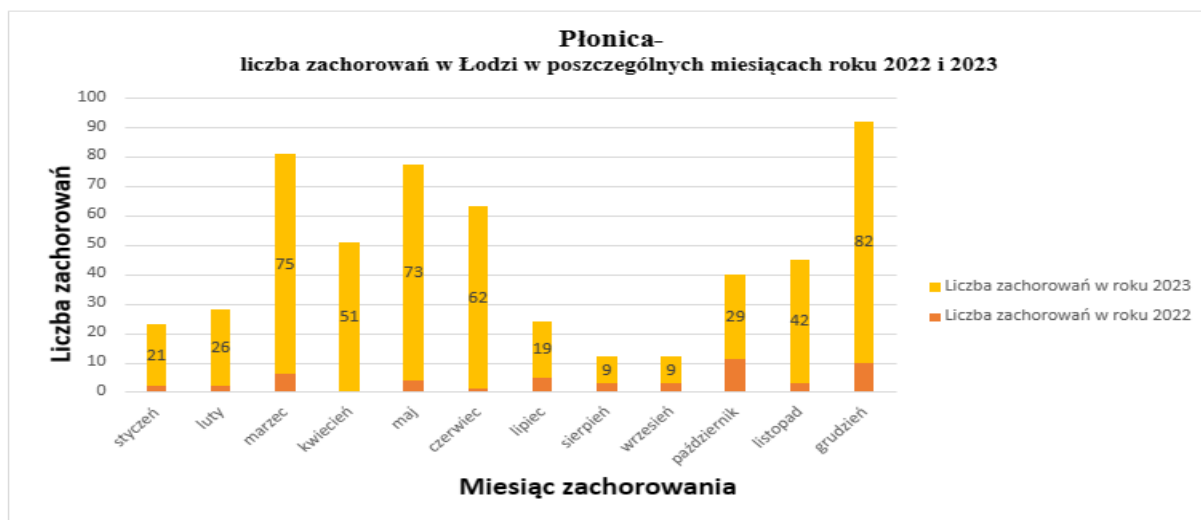
Większa liczba zachorowań dotyczyła również **plonicy** – **498** przypadków, w porównaniu do 50 przypadków z roku 2022. Wśród osób zakażonych 14 było hospitalizowanych.

Pogorszeniu uległa także sytuacja dotycząca zachorowań na **krztusiec** - **149** przypadków w 2023 r. (53 w roku 2022), spośród których **69** było wykrytych/leczonych w warunkach szpitalnych. Wymienione zachorowania dotyczyły również osób dorosłych. Chorują również dzieci zaszczepione przeciwko krztuścowi.

Rysunek. Zachorowania na ospę wietrzną w 2022 i 2023 r.

Rysunek. Zachorowania na płonicę w 2022 i 2023 r.

Rysunek. Zachorowania na krztusiec w 2022 i 2023 r.

Syncytialny Wirus Oddechowy (RSV)

Wśród zachorowań przenoszonych drogą kropelkową, zwłaszcza u dzieci, istotną rolę odgrywa Syncytialny Wirus Oddechowy - RSV (*Respiratory Syncytial Virus*). Od 2023 r. obowiązuje rejestracja zachorowań spowodowanych przez ten czynnik chorobotwórczy. W ubiegłym roku wykryto 128 przypadków, w tym, **69** u dzieci do lat 2 (77 osób wymagało hospitalizacji).

RSV - LICZBA ZACHORWAŃ W ŁODZI W POSZCZEGÓLNYCH MIESIĄCACH ROKU 2023

Tabela. Liczba zachorowań na choroby wieku dziecięcego w 2023 r. w porównaniu do roku 2022:

	Rok 2022		Rok 2023	
	Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 000	Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 000
Ospa wietrzna	1687	255,09	2167	330,70
Płonica	50	7,56	498	76,00
Grypa – testy Ag i PCR	62	9,38	1390	212,12
RSV	-	-	128	19,53
Świnka	9	1,36	11	1,68
Różyczka	3	0,45	5	0,76
Krztusiec	53	8,01	149	22,74

Liczba ludności – 655 279

Choroby inwazyjne

W 2023 r. zostały odnotowane **4** przypadki **inwazyjnej choroby meningokokowej**, która u **3** chorych przebiegała w postaci zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych i/lub mózgu, natomiast u **1** osoby w postaci innej określonej i nieokreślonej (2 przypadki ZOMR w przebiegu zakażenia *Neisseria meningitidis* w 2022 roku). Wszyscy chorzy byli hospitalizowani.

Odnotowano wzrost **inwazyjnej choroby** wywołanej przez *Streptococcus pyogenes* – **157** przypadków (**125** Róży, **9** zespołów wstrząsu toksycznego, **29** innych określonych i nieokreślonych), **85** chorych hospitalizowano.

Wzrost zakażeń dotyczył również **inwazyjnej choroby** wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae* – **65** przypadków zachorowań, w roku 2022 było ich 49. Zdiagnozowano **53** przypadki posocznicy, **6** przypadków zapaleń opon mózgowych i/lub mózgu oraz **31** zakażeń innych określonych i nieokreślonych. Wszystkie osoby chore wymagały hospitalizacji. Chorowały głównie osoby niezaszczone.

Zdiagnozowano **5** chorych z **inwazyjną chorobą** wywołaną przez *Haemophilus influenzae*, w 2022 roku 3 przypadki. Pacjenci, wszyscy z postacią choroby inną określoną i nieokreśloną, byli hospitalizowani.

Wirusowe zapalenie wątroby

W 2023 r. w mieście Łodzi odnotowany został wzrost zachorowań na **wirusowe zapalenie wątroby** – **260** przypadków, w porównaniu do 2022 r. – 215 zachorowań..

Spośród zgłoszonych zachorowań, **249** przypadków to zachorowania przewlekłe: **WZW typu B** – **152** przypadki, **97** przypadków **WZW typu C**, natomiast **1** zgłoszenie dotyczyło zachorowania na **ostre WZW typu B**, **5** zachorowań na **ostre WZW typu C** (wg definicji UE – 2 ostre zakażenia WZW C).

Zarejestrowano **3** zachorowania na **WZW typu A** (w roku poprzednim 4), wszystkie wymagały leczenia szpitalnego.

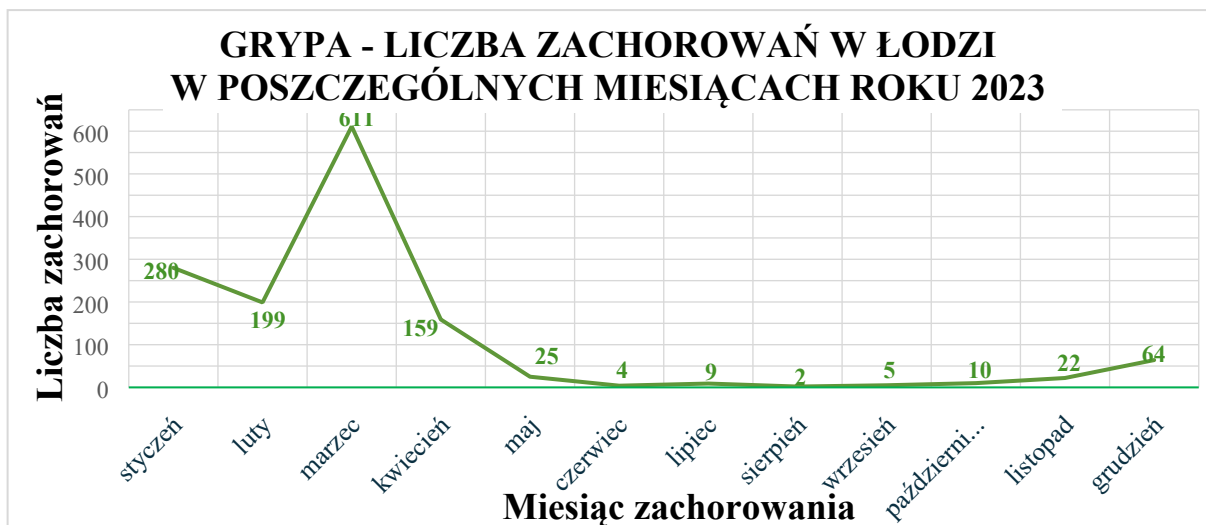
Grypa

W 2023 r. zarejestrowano **119** przypadków grypy **potwierdzonych badaniem PCR** (**36** osób wymagało hospitalizacji), **86** spośród nich wykryto u **dzieci do 14 r. ż.** (**14** hospitalizowanych), w roku 2022 r. odnotowano **62** przypadki potwierdzone badaniem molekularnym.

Większość zachorowań na grypę było diagnozowanych za pomocą **szybkiego testu antygenowego**, w 2023 r. wykryto **1 271** przypadków.

W dalszym ciągu obserwujemy niskie zainteresowanie społeczeństwa **szczepieniami przeciwko grypie**, zwłaszcza u dzieci. Grypa stanowi jednostkę chorobową, która często przebiega z **powikłaniami** u pacjenta i wymaga wówczas hospitalizacji.

Rysunek. Liczba zachorowań na grypę w 2023 r.

Pokąsania ludzi przez zwierzęta

Na terenie miasta Łodzi w 2023 roku odnotowano **500** przypadków **pokąsań** ludzi przez zwierzęta, nieznacznie więcej niż w 2022 r. (418), wśród których potrzebą **szczepień przeciw wściekliznie** objęto **197** osób (w roku 2022 – 171).

W 2023 roku do Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Łodzi nie zgłoszono przypadków wykrycia wścieklizny wśród zwierząt na terenie miasta Łodzi.

Tabela. Przypadki pokąsań ludzi przez zwierzęta w roku 2022 i 2023

	Rok 2022		Rok 2023	
	liczba przypadków	%	liczba przypadków	%
Pokąsania ogółem	418		500	
Pokąsania, po których zakwalifikowano do szczepienia p/wściekliznie	171	41,0	197	39,4
Pokąsania przez zwierzęta domowe -psy, koty	382	91,3	480	96
Pokąsania przez zwierzęta dzikie	36	8,6	20	4
Inne zwierzęta domowe będące sprawcami pokąsań	chomik		chomik, szczur hodowlany	
Zwierzęta dzikie będące sprawcami pokąsań	nietoperz, wiewiórka, szczur, dzik, jeź, mysz, kuna, kret, lis, malpa, binturong		nietoperz, wiewiórka, szczur, mysz polna, jeź, kuna, lis, malpa, surykatka, wielbłąd	

Gruźlica

W roku 2023 odnotowano wzrost zachorowań na **gruźlicę płucną** – **108** przypadków (w tym **52 gruźlicy prątkującej**), w porównaniu do 2022 r. - **87** przypadków zachorowań na gruźlicę płucną, w tym **29** przypadków gruźlicy prątkującej.

Zarejestrowano **5** przypadków **gruźlicy pozapłucnej** oraz **8 zgonów** z powodu gruźlicy (w 2022 r. zarejestrowano 2 zgłoszenia gruźlicy pozapłucnej oraz **6** zgonów).

W 2023 r. wykryto **4** przypadki **gruźlicy u dzieci** (w 2022 r. odnotowano 2 przypadki), wszystkie dotyczyły gruźlicy nieprątkującej.

Choroby przenoszone drogą płciową

W roku 2023 odnotowano **107** przypadków **zachorowań na kiłę** (w roku 2022 – 96 przypadków). Spośród zakażeń, **37** dotyczyło kiły wczesnej, **2** - kiły późnej, natomiast **68** - kiły nieokreślonej.

Ponadto odnotowano **49** zachorowań na **rzeżączkę** (w roku 2022 r. - 18) oraz **36** przypadków chorób przenoszonych drogą płciową wywołanych przez **Chlamydie** (w roku 2022 - 20 przypadków).

W 2023 r. w Łodzi odnotowano następujące jednostki chorobowe:

- **borelioza** - **305** zachorowań, w tym 44 przypadki neuroboreliozy (189 w roku 2022 r., w tym 22 przypadki neuroboreliozy),
- **kleszczowe zapalenie mózgu** - **5** zachorowań (w 2022 r. - 12),
- **legioneloza** - 10 przypadków choroby legionistów oraz 1 przypadek gorączki Pontiac, (w 2022 r. – 8 zachorowań, w tym 1 przypadek gorączki Pontiac),
- **jersinioza pozajelitowa** - **12** przypadków prawdopodobnych (w 2022 r. - 9),
- **Choroba Creutzfelda-Jakoba** - **1** przypadek prawdopodobny (w 2022 r. - 1),
- **bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu** - **3** przypadki (w 2022 r. - 2),
- **zapalenie opon mózgowych nieokreślone** - **6** przypadków (w 2022 r. - 9),
- **wirusowe zapalenie opon mózgowych** - **11** zachorowań (6-enterowirusowych, 5-inne), w 2022 r. – 5 zachorowań (4-enterowirusowe, 1-inne),
- **toksoplazmoza wrodzona** - **7** przypadków (w 2022 r. - 2 przypadki),
- **Gorączka Denga** - **3** przypadki (w 2022 r. - 2),
- **bąblowica** - 2 przypadki, w 2022 r. brak,
- **HIV** - **84** wykrytych zakażeń, w roku 2022 - 98,
- **AIDS** - **7** przypadków, w 2022 r. 3 przypadki.

Nie zarejestrowano przypadków:

- duru brzuszego,
- durów rzekomych A, B, C,
- cholery,
- zatruc pokarmowych: jadem kielbasianym, *Clostridium perfringens* oraz gronkowcowych,
- zespołu hemolityczno-mocznicowego w przebiegu zakażenia *E.coli*,
- ciężkiego ostrego zapalenia wątroby o nieustalonej etiologii,

- wągrzycy,
- włośnicy,
- brucellozy,
- tężca,
- malarii,
- błonicy.

Ogniska epidemiczne

W 2023 r. zarejestrowano w systemie ROE (Rejestr Ognisk Epidemicznych) **47** ognisk epidemicznych o następującej etiologii:

- *Escherichia coli* - 5 przypadków,
- *Giardia lamblia* - 1 przypadek,
- krztusiec - 7 przypadków,
- Norowirusy – 1 przypadek,
- *Streptococcus pneumoniae* - 1 przypadek,
- *Salmonella* - 30 przypadków (1 ognisko obejmowało również powiat łódzki- wschodni),
- czynnik nieustalony - 2 przypadki (1 ognisko obejmowało również powiat łódzki- wschodni).

39 ognisk epidemicznych dotyczyło **ognisk o etiologii zatrucia pokarmowego.**

Ogniska o największej liczbie przypadków w ognisku zarejestrowanych w 2023 r.:

1. W dniu 18.04.2023 r. do Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Łodzi w Łodzi zgłoszono z Izby Przyjęć WSS im. dr. Wł. Biegańskiego w Łodzi informację o hospitalizacji 4 osób z objawami zatrucia pokarmowego w postaci biegunki, nudności, wymiotów, bólów brzucha, temperatury, osłabienia, dreszczy. Dodatkowo 1 z osób była hospitalizowana w MCM im. dr. K. Jonschera w Łodzi, 2 innych pacjentów trafiło na SOR. Pacjenci przyjęci do szpitala to studenci biorący udział w Akademickich Mistrzostwach Polski w koszykówce mężczyzn organizowanych przez Uniwersytet Łódzki. U 2 hospitalizowanych pacjentów wykryto w badaniu PCR norowirusa, wyniki badań mikrobiologicznych ujemne. W mistrzostwach brały udział drużyny z województwa łódzkiego, mazowieckiego, warmińsko-mazurskiego oraz lubelskiego. Zachorowania stwierdzono wśród osób z drużyny SGGW, Uniwersytetu Warszawskiego, Politechniki Warszawskiej. Prawdopodobnym czynnikiem etiologicznym zakażeń był wykryty u osób hospitalizowanych norowirusy.
2. W dniu 27.09.2023 r. zarejestrowano ognisko epidemiczne o etiologii zatrucia pokarmowego w Szkole Podstawowej Nr 143 w Łodzi, ul. Kuźnicka 12. Informacja zgłoszona do PSSE w Łodzi przez rodziców uczniów. Dolegliwości żołądkowo-jelitowe wystąpiły u 76 osób, narażonych - 461. Dolegliwości wystąpiły po spożyciu zupy koperkowej, ziemniaków, gulaszu mięsnego, sałatki z ogórków oraz spaghetti z sosem. Posiłki obiadowe były przygotowywane na miejscu w kuchni szkolnej. U 15

osób wykonano badania kału w kierunku Salmonelli, Shigelli, flory bakteryjnej i wirusów. Wszystkie wyniki były ujemne. W toku dochodzenia nie ustalono czynnika, który wywołał dolegliwości żołądkowo-jelitowe.

3. Dnia 21.12.2023 r. do Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łodzi zgłoszono podejrzenie ogniska epidemicznego o etiologii zatrucia pokarmowego wśród pensjonariuszy Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego w Łodzi, ul. Pieniny 30. Objawy w postaci biegunki wystąpiły u 44 osób, narażonych – 86. Dnia 22.12.2023 r. wykonano badanie wirusologiczne oraz bakteriologiczne 44 prób kału od osób z objawami zatrucia pokarmowego. Badania w kierunku wirusów dały wyniki negatywne we wszystkich próbach. W posiewach kału uzyskano wynik pozytywny u dwóch pensjonariuszy – wykryty czynnik chorobotwórczy to bakteria *Escherichia coli* O125 (EPEC gr. B). Dodatkowo zbadano dwie osoby w kierunku *Campylobacter* - wyniki negatywne. Przebadano również pracowników firmy wydającej posiłki, u których uzyskano wyniki negatywne. Ponadto pobrano próby żywnościowe, których wyniki również były negatywne. W toku dochodzenia epidemiologicznego nie ustalono czynnika etiologicznego ogniska.

Ogniska epidemiczne szpitalne

W 2023 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łodzi **zgłoszono 116 ognisk epidemicznych** o różnej etiologii (111 ognisk odnotowano w szpitalach, 5 ognisk w ZOL).

Zgłaszane ogniska dotyczyły:

- SARS-CoV-2 – 73 ogniska,
- *Klebsiella pneumoniae* (MBL, NDM, KPC, XDR, OX7-48) – 10 ognisk epidemicznych,
- *Clostridioes difficile* – 24 ogniska,
- Varicella Zoster Virus – 1 ognisko,
- *Acinetobacter baumannii* (XDR, MBL, complex) – 2 ogniska,
- *Pseudomonas aeruginosa* MBL – 1 ognisko,
- wirus grypy – 3 ogniska,
- świerzbowiec ludzki – 1 ognisko,
- nieustalona etiologia – 1 ognisko.

W 2023 r. w systemie SEPIS zarejestrowano **73** ogniska epidemiczne o etiologii SARS-CoV-2. Wszystkie ogniska wystąpiły w podmiotach leczniczych – **72** szpitalach oraz **1** zakładzie opiekuńczo-leczniczym.

Inne choroby podlegające zgłoszeniu

W 2023 r. w Polsce odnotowano przypadki infekcji wśród kotów domowych spowodowane wirusem grypy A/H5N1. W Łodzi, w lipcu 2023 r., zdiagnozowano przypadek zakażenia wirusem grypy A/H5N1 karakala, konsultowanego przez lekarza weterynarii

specjalistę w dziedzinie kotów nieudomowionych. W dniu 14.06.2023 r. u kota pojawiły się objawy w postaci osłabienia, braku łaknienia, rozszerzonych źrenic, duszności i zapalenia wątroby. Karakala przywieziono do Łodzi 15 czerwca 2023 r., następnego dnia, tj. 16.06.2023 r. zwierzę padło. W związku z tym u 3 lekarzy weterynarii oraz 1 technika weterynarii przeprowadzono badania serologiczne w PZH NIZP-PIB w Warszawie, ul. Chocimska 24. Badania nie wykazały obecności przeciwciał przeciwko wirusowi grypy A/H5N1.

Sentinel

System nadzoru nad grypą SENTINEL jest zintegrowanym systemem nadzoru wirusologicznego i epidemiologicznego nad grypą w Polsce. Funkcjonuje od sezonu epidemicznego 2004/2005. System nadzoru opiera się na współpracy lekarzy medycyny rodzinnej, 16 Wojewódzkich Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych oraz Zakładu Badania Wirusów Grypy, Krajowy Ośrodek ds. Grypy w NIZP PZH-PIB, który pełni rolę koordynatora. Tygodniowe dane epidemiologiczne zgromadzone przez lekarzy rodzinnych przesyłane są do odpowiedniej WSSE lub PSSE, która przygotowuje zbiorczy raport dla całego województwa. WSSE wprowadza dane ze zbiorczego raportu do systemu SENTINEL. Następnie dane epidemiologiczne, tak samo jak dane wirusologiczne, są sumowane i analizowane przez Zakład Badania Wirusów Grypy, Krajowy Ośrodek ds. Grypy w NIZP-PZH i raportowane na platformę TESSy. Nadzór ten prowadzony jest cotygodniowo przez cały sezon epidemiczny, tj. przez 52 tygodnie- od 1 października do 30 września. Nadzór nad grypą oraz innymi wirusami oddechowymi prowadzony przez PSSE w Łodzi trwał od 1 do 17 tygodnia 2023 r. W nadzorze brały udział 4 placówki medyczne, w których pobrano łącznie 96 prób do badań wirusologicznych od osób z objawami chorobowymi.

W 41 próbach z wynikiem dodatnim wykryto:

- Grypa AH3N2 - 8 przypadków,
- GrypaAH1N1 - 11 przypadków,
- Grypa B - 12 przypadków,
- Grypa A - 1 przypadek,
- Adenowirus - 5 przypadków,
- RSV A - 1 przypadek,
- RSV B - 1 przypadek,
- Bocavirus - 1 przypadek,
- Metapneumowirus - 1 przypadek.

Tabela. Zarejestrowane przypadki chorób zakaźnych, zakażeń i zatruc w mieście Łodzi w roku 2023 w porównaniu do roku 2022

ANALIZA PORÓWNAWCZA CHOROÓB ZAKAŹNYCH W LATACH 2022 - 2023							
Lp.	Kod wg ICD-10	Jednostka chorobowa	2022		2023		
			Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 tys. ludności	Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 tys. ludności	
1	A00	Cholera ^{UE}					
2	A01.0	Dur brzuszny ^{UE}					
3	A01.1-3	Dury rzekome A, B, C ^{UE}					
4	A02.0	zatrucie pokarmowe ^{UE/PL}	99	15,0	246	37,5	
5	A02.1	Salmonelloza posocznica ^{PL}	4	0,6	16	2,4	
6	A02.2-8	inne zakażenie pozajelitowe ^{PL}	7	1,1	10	1,5	
7	A03	Czerwonka bakteryjna (szigelozja) ^{UE}	11	1,7	4	0,6	
8	A04.0-2	Inne wywołane przez <i>E. coli</i> biegunkotwórczą ^{PL,4)}	8	1,2	10	1,5	
9	A04.3	bakteryjne wywołane przez <i>E. coli</i> enterokrwotoczną (werotoksyczną) ^{UE}	1	0,2	5	0,8	
10	A04.4	zakażenia wywołane przez <i>E. coli</i> inną i bno	8	1,2	18	2,7	
11	A04.5	jelitowe wywołane przez <i>Campylobacter</i> ^{UE}					
12	A04.6	(ogółem) wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub <i>pseudotuberculosis</i> ^{UE}	4	0,6	8	1,2	
13	A04.7	wywołane przez <i>Clostridium difficile</i> ^{PL}	888	134,3	1143	174,4	
14	A04.8	inne określone	1	0,2			
15	A04.9	nieokreślone	32	4,8	45	6,9	
16	A04	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 ⁵⁾	15	2,3	28	4,3	
17	A05.0	Inne gronkowcowe					
18	A05.1	bakteryjne jadem kielbasianym (botulizm) ^{UE/PL}					
19	A05.2	zatrucia wywołane przez <i>Clostridium perfringens</i>					
20	A05.3-8	pokarmowe inne określone					
21	A05.9	(ogółem) nieokreślone			1	0,2	
22	A05	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do lat 2 ⁶⁾					
23	A07.1	Giardioza (lamblioza) ^{UE}	10	1,5	22	3,4	
24	A07.2	Kryptosporidioza ^{UE}	2	0,3	4	0,6	
25	A08.0	Wirusowe wywołane przez rotawirusy	355	53,7	80	12,2	
26	A08.1	zakażenia wywołane przez norowirusy	57	8,6	114	17,4	
27	A08.2-3	jelitowe inne określone	52	7,9	74	11,3	
28	A08.4	(ogółem) nieokreślone	56	8,5	27	4,1	
29	A08.0-4	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 ⁷⁾	154	23,3	105	16,0	
30	A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe bno, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem	364	55,0	489	74,6
31			w tym u dzieci do lat 2	69	10,4	97	14,8
32	A20	Dżuma ^{UE}					
33	A21	Tularemia ^{UE}					
34	A22	Wąglik ^{UE}					
35	A23	Brucelloza: nowe zachorowania ^{UE}					
36	A24.0	Nosacizna ^{PL}					
37	A27	Leptospiroza ^{UE}	2	0,3	1	0,2	
38	A28.2	Jersinioza pozajelitowa ^{PL}	9	1,4	12	1,8	
39	A31	Mikobakteriozy - inne i bno					
40	A32	Listerioza ^{UE}	4	0,6	5	0,8	
41	A33-A35	Tęžec ^{UE} ogółem					
42	A33	noworodków					
43	A36	Blonica ^{UE}					
44	A37	Krzusiec ^{PL}	53	8,0	149	22,7	
45	A38	Płonica (szkarlatyna) ^{PL}	50	7,6	498	76,0	

46	A39	Choroba		ogółem	2	0,3	4	0,6
47	A39.0; A39.8/G05.0	meningokokowa, inwazyjna ^{UE/PL 8)}		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	2	0,3	3	0,5
48	A39.1-4			posocznicza				
49	A39.5-9			inna określona i nieokreślona			1	0,2
50	wym. niżej	Choroba		ogółem	59	8,9	157	24,0
51	A46	wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna ^{PL 9)}		róża	47	7,1	125	19,1
52	A48.3			zespół wstrząsu toksycznego	1	0,2	9	1,4
53	B95.0/O85			gorączka płożowa				
54	B95.0/ (...)			inna określona i nieokreślona ¹⁰⁾	12	1,8	29	4,4
55	A48.1	Legionelloza	choroba legionistów ^{UE/PL}		8	1,2	10	1,5
56	A48.2		gorączka Pontiac ^{PL}		1	0,2	1	0,2
57	A50	Kila ^{UE/PL}	wrodzona					
58	A51		wczesna		28	4,2	37	5,6
59	A52		późna		2	0,3	2	0,3
60	A53		inne postacie kily i kila nieokreślona		66	10,0	68	10,4
61	A54	Rzeżączka ^{UE/PL}		18	2,7	49	7,5	
62	A55	Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie ^{UE/PL}						
63	A56	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie ^{UE/PL}		20	3,0	36	5,5	
64	A69.2	Borelioza z Lyme		ogółem ^{UE/PL}	189	28,6	305	46,5
65				neuroborelioza ^{UE}	22	3,3	44	6,7
66	A70	Ornitozy (zakażenia <i>Chlamydia psittaci</i>)						
67	A75	Dur wysypkowy						
68	A78	Gorączka Q ^{UE}						
69	A77; A79	Gorączka płamista i inne riketsjozy ¹¹⁾						
70	A80.1-2,4	Polioomyelitis ^{UE/PL}		wywołane dzikim wirusem				
71	A80.0,3-8			wyw. wirusem pochodzenia szczepionkowego				
72	—	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat		2	0,3			
73	A81.0	Encefalopatie	choroba Creutzfeldta-Jakoba (CJD) ^{PL}		1	0,2	1	0,2
74	A81.0	gąbczaste	wariant choroby Creutzfeldta-Jakoba (vCJD) ^{UE}					
75	A81		inne i nieokreślone					
76	A82	Wścieklizna ^{UE}						
77	Z20.3/ Z24.2;Z28	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień ¹²⁾		171	25,9	197	30,1	
78	A84	Kleszczowe zapalenie mózgu ^{UE}		12	1,8	5	0,8	
79	B00.4	Inne	opryszczkowe		1	0,2		
80	A81.1:A83; A85;B02.0	wirusowe zapalenie	inne określone		1	0,2		
81	A86	mózgu	nieokreślone					
82	—			w innych chorobach objętych MZ-56 ¹³⁾				
83	A87.0	Wirusowe	enterowirusowe		4	0,6	6	0,9
84	B00.3	zapalenie	opryszczkowe					
85	A87.1-9;B02.1	opon	inne określone i nieokreślone		1	0,2	4	0,6
86	—	mózgowych	w innych chorobach objętych MZ-56 ¹⁴⁾				1	0,2
87	A90-1	Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna) ^{UE}		2	0,3	3	0,5	
88	A92.0	Choroba wywołana przez wirus Chikungunya ^{UE}						
89	A92.3	Gorączka zachodniego Nilu ^{UE}						
90	A92.8	Choroba wywołana przez wirus Zika ^{UE}						
91	A95	Żółta gorączka ^{UE}						
92	A96.2;A98.3-4	Wirusowe gorączki	Ebola, Marburg, Lassa ¹¹⁾					
93	A96.0-1,8-9; A98.0-2,5-8,A99	krwotoczne ^{UE}	inna określona i nieokreślona ¹¹⁾					

94	A98.5	Choroba wywołana przez hantawirusy ^{PL}					
95	B01	Ospa wietrzna		1687	255,1	2167	330,7
96	B03	Ospa prawdziwa ^{UE}					
97	B04	Ospa malpia ^{UE}		8	1,2		
98	B05	Odra ^{UE}		1	0,2		
99	B06	Różyczka ^{UE/PL}		3	0,5	5	0,8
100	B08.8	Pryszczycza					
101	B15	Wirusowe	typu A ^{UE}	4	0,6	3	0,5
102	B16	zapalenie	typu B - ostre ^{UE/PL}	1	0,2	1	0,2
103	B18.0-1	wątroby	typu B - przewlekłe i bno ^{UE/PL 15)}	153	23,1	152	23,2
104	B17.1		typu C - ostre – ogółem ^{UE/PL}			5	0,8
105	B17.1		typu C - ostre wg definicji UE			2	0,3
106	B18.2		typu C - przewlekłe i bno ^{UE/PL 16)}	57	8,6	97	14,8
107	B17.0.2-9; B18.8-9;B19		inne i nieokreślone				
108	B20-B24	AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności ^{UE/PL}		3	0,5	7	1,1
109	Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV ^{UE, 17)}		98	14,8	84	12,8
110	B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic) ^{UE/PL}		9	1,4	11	1,7
111	B50-B54	Malaria (zimnica) ^{UE}					
112	B67	Bąblowica (echinokokoza) ^{UE}				2	0,3
113	B69	Wągrzyca (cysticerkoza)					
114	B75	Włośnica ^{UE}					
115	wym. niżej	Choroba wywołana przez	ogółem	49	7,4	65	9,9
116	B95.3/G04.2; G00.1	<i>Streptococcus pneumoniae,</i>	zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	7	1,1	6	0,9
117	A40.3	inwazyjna ^{UE, 18)}	posocznica	38	5,7	53	8,1
118	J13;B95.3/(...)		inna określona i nieokreślona	7	1,1	31	4,7
119	B96.2/D59. 3	Zespół hemolityczno-mocznicy w przebiegu zak. <i>E. coli</i> ^{UE, 19)}		1	0,2		
120	wym. niżej	Choroba wywołana przez	ogółem	3	0,5	5	0,8
121	B96.3/G04.2; G00.0	<i>Haemophilus influenzae,</i>	zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu				
122	A41.3	inwazyjna ^{UE/PL 20)}	posocznica	2	0,3		
123	A49.2;J14; B96.3/(...)		inna określona i nieokreślona	1	0,2	5	0,8
124	G01;G04.2; G05.0	Bakteryjne zapalenie	w innych chorobach objętych MZ-56 ²¹⁾	2	0,3	1	0,2
125	G00.2- 8;G04.2	opon mózgowych i/lub mózgu	inne określone				
126	G00.9;G04.2		inne, nieokreślone			2	0,3
127	G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone		9	1,4	6	0,9
128	G04.8-9	Zapalenie mózgu inne i nieokreślone		1	0,2	3	0,5
129	J09	Grypa ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi ^{UE/PL, 22)}					
130	J10-J11	Grypa ^{UE/PL}	ogółem	62	9,4	119	18,2
131			u dzieci w wieku 0-14 lat	31	4,7	86	13,1
132	P35.0	Wrodzone	różyczka wrodzona ^{UE}				
133	P35.8	choroby	choroba wywołana przez wirus Zika ^{UE}				
134	P35.3-9	wirusowe	inne określone i nieokreślone ¹¹⁾				
135	P37.1	Inne wrodzone zakażenia	toksoplazmoza ^{UE}	2	0,3	7	1,1
136	P37.2	i choroby	listerioza ^{UE}				
137	P37.3-4,8-9	Pasożytnicze	inne określone i nieokreślone ¹¹⁾				

138	U04	SARS – Zespół ostrej niewydolności oddechowej ^{UE, 23)}					
139	U07.1-2	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) ^{UE}		58622	8 864,3	9379	1 431,3
140		Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) – przypadki możliwe ^{UE}		1676	253,4	599	91,4
141	T60	Zatrucia pestycydami – ostre ²³⁾					
142	T61	Zatrucia naturalnie	ryby, skorupiaki i inne produkty				
143	T62.0	toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm ²³⁾	grzyby				
144	T62.1-2		jagody i inne części roślin				
145	T64		mikotoksyny				
146	-	Ostre zatrucia żywnością skażoną biologicznie i/lub chemicznie ²³⁾	dioksyny				
147	-		polichlorowane bifenyle				
148	-		inne określone i nieokreślone				
149	-			prawdopodobne powiązane epidemiologicznie			
150	-	Ciężkie ostre zapalenia wątroby o nieustalonej etiologii ^{UE, 24)}					
151	J12.1;J20.5;	Zakażenia	ogółem			128	19,5
152	J21.0;B97.4/(...)	wirusem RSV	w tym u dzieci do lat 2			69	10,5
153	J10-J11	Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego ²⁵⁾				1271	194,0

Liczba ludności 655 279 (stan na 30.06.2023 r.)

Szczepienia

Bezpłatne zalecane szczepienia przeciw *HPV*

W dniu 29 maja 2023 r. PSSE w Łodzi rozpoczęła dystrybucję szczepionek chroniących przed chorobami wywołanymi przez ludzkiego wirusa brodawczaka *HPV*. Odbiorcami preparatów są 72 punkty realizujące ww. szczepienia na terenie m. Łodzi. Od 1 czerwca 2023 r. obowiązuje powszechny program szczepień przeciw *HPV*, który realizuje założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030, uzupełnia bezpłatny program szczepień ochronnych dla dzieci i młodzieży. Program obejmuje szczepienia dla dziewcząt i chłopców w wieku 12 i 13 lat na terenie całego kraju.

Dostępne szczepionki:

- 2-walentna szczepionka Cervarix,
- 9-walentna szczepionka Gardasil 9,

Szczepienia przeciwko COVID-19

W 2023 r. w dalszym ciągu prowadzone były szczepienia przeciw COVID-19. Szczepienia można było wykonać w podmiotach wykonujących działalność leczniczą i aptekach. 6 grudnia 2023 r. została wprowadzona w Polsce nowa szczepionka Nuvaxovid firmy Novavax. Preparat ten został wyprodukowany przeciwko nowemu wariantowi koronawirusa — XBB. 1.5, nazywanym Krakenem. W przeciwieństwie do szczepionek Pfizera czy Moderna jest to szczepionka białkowa zawierająca fragmenty białkowe wytworzone w laboratorium. Umożliwiają one rozpoznanie wirusa przez układ odpornościowy, co wiąże się z wywołaniem reakcji immunologicznej w organizmie i zwalczaniem patogenu. Szczepionka nie zawiera całego wirusa jedynie całe białko S SARS-CoV-2 podwariantu XBB. Na powierzchni koronawirusa znajdują się małe wypustki nazywane białkiem kolca. Dzięki nim wirus wnika

do komórki i wywołuje chorobę. Nowy typ szczepionki przeznaczony jest dla osób, które ukończyły 12 lat oraz wcześniej nie szczepiły się przeciw COVID-19 lub też od ostatniego szczepienia upłynęło co najmniej 6 miesięcy. Można więc przyjmować szczepionkę w ramach podstawowego szczepienia albo jako dawkę przypominającą. Dodatkowo nadal dostępne są szczepionki Cominarty (Pfizer-BioNTech) oraz Spikevax (Moderna) w dawkach dla dorosłych oraz pediatrycznych.

Obecnie liczba osób w pełni zaszczepionych przeciwko COVID-19 na terenie m. Łodzi to **484 168** osób (dane na dzień 22 stycznia 2024 r.)

Oddział Nadzoru Higieny Komunalnej

W 2023 r. **Oddział Nadzoru Higieny Komunalnej** prowadził:

1. nadzór nad jakością wody:
  - przeznaczonej do spożycia,
  - na pływalniach,
  - w kąpieliskach,
  - w instalacjach wody ciepłej
2. nadzór nad stanem sanitarno-porządkowym obiektów użyteczności publicznej;
3. nadzór nad postępowaniem ze zwłokami i gospodarowaniem odpadami;
4. kontrole w ramach interwencji mieszkańców;
5. kontrole w ramach akcji sanitarno-porządkowej dotyczącej:
  - posesji,
  - terenów zielonych.
6. kontrole w ramach oceny warunków higieniczno-sanitarnych letniego wypoczynku.

Działania merytoryczne związane z prowadzeniem **nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi:**

1. W ewidencji **1** wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę (wodociąg publiczny Łódź), **9** wodociągów lokalnych należących do innych podmiotów zaopatrujących w wodę niż przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne oraz **6** ujęć indywidualnych wykorzystywanych przez podmioty działające na rynku spożywczym.
2. Pobrano **200** próbek wody przeznaczonej do spożycia w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, w tym **13** próbek nie odpowiadało wymaganiom pod względem mikrobiologicznym, **3** próbki nie odpowiadały pod względem fizykochemicznym.
3. Łącznie wykonano **649** oznaczeń mikrobiologicznych oraz **3 121** oznaczeń fizykochemicznych.
4. Wydano **3** decyzje nakazujące poprawę jakości wody do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (ujęcie lokalne PKP Łódź – Olechów, ujęcie lokalne ul. Konstantynowska 96). Zarządcy wodociągów podjęli działania naprawcze, przeprowadzono powtórne badania wody, które potwierdziły skuteczność przeprowadzonych działań. Na koniec 2023 roku woda we wszystkich wodociągach odpowiadała wymaganiom w/w rozporządzenia,
5. Wydano **108** ocen jakości wody, w tym **3** stwierdzające brak przydatności wody do spożycia ze względu na przekroczenia parametrów mikrobiologicznych wody, **1** ocenę stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi oraz **1** ocenę obszarową,
6. Weryfikowano wywiązywanie się podmiotów, o których mowa w § 6, 7 i 8 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z realizacji badań jakości wody, zgodnie z ustalonymi i zatwierdzonymi harmonogramami na 2023 rok,
7. Wydano **2** oceny higieniczne na materiały i wyroby stosowane w procesach uzdatniania wody.

Działania merytoryczne związane z prowadzeniem **nadzoru nad jakością wody na pływalniach:**

1. W ewidencji **23** pływalnie:
  - 19 krytych, w tym 1 park wodny (dwie pływalnie nieczynne),
  - 2 odkryte,
  - 2 mieszane.
2. Pobrano **189** próbek wody basenowej oraz wody ciepłej z instalacji wewnętrznej wody ciepłej w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, w tym **28** próbek nie odpowiadało wymaganiom pod względem mikrobiologicznym i **83** próbki nie odpowiadały pod względem fizykochemicznym.
3. Łącznie wykonano **447** oznaczeń mikrobiologicznych oraz **1 470** oznaczeń fizykochemicznych.
4. Wydano **3** decyzje nakazujące unieruchomienie niecek basenowych ze względu na obecność bakterii *Pseudomonas aeruginosa* w obiektach: Margaret SPA & Wellness, ul. Prądyńskiego 103 i Aquapark Fala, al. Unii Lubelskiej oraz **4** decyzje na poprawę jakości wody w instalacji wody ciepłej (natryski) do wymogów rozporządzenia Ministra

Zdrowia z dnia 09 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach w obiektach Hotel Ambasador, ul. Kosynierów Gdyńskich 8, DPS, ul. Spadkowa 4, SP Nr 184, ul. Syrenki 19a i CWFIS Uniwersytetu Łódzkiego, ul. Styrska 20/24; Na koniec 2023 roku woda we wszystkich pływalniach odpowiadała wymaganiom w/w rozporządzenia.

5. Wydano **21** zbiorczych ocen jakości wody na pływalniach, w tym **9** ocen stwierdzających, że jakość wody na pływalniach odpowiadała wymaganiom mikrobiologicznym i fizykochemicznym z nieprawidłowościami w zakresie (chloroformu, mętności, utlenialności potencjału redox, ogólnej liczby mikroorganizmów oraz *Legionella sp.* w natryskach).

Działania merytoryczne związane z prowadzeniem **nadzoru nad jakością wody w kąpieliskach:**

1. W ewidencji **3** kąpieliska – *Arturówek Łódź*, ul. Skrzydlata 75, *Stawy Jana Łódź*, ul. Rzgowska 247, *Stawy Stefańskiego Łódź*, ul. Wirowa 7A.
2. Pobrano **27** próbek wody z kąpielisk, w tym **3** próbki w ramach kontroli urzędowej.
3. Wydano **16** bieżących ocen stwierdzających przydatność wody do kąpeli oraz **2** oceny stwierdzające, że woda nie nadaje się do kąpeli w związku z przekroczeniem parametrów mikrobiologicznych na kąpielisku *Stawy Stefańskiego* i *Arturówek*.
4. Wydano **3** oceny sezonowe jakości wody w kąpieliskach po zakończeniu sezonu kąpielowego.
5. Wydano **2** decyzje zakazujące kąpeli w kąpieliskach: *Stawy Stefańskiego* i *Arturówek*.

Działania merytoryczne związane z prowadzeniem **nadzoru nad jakością wody ciepłej:**

1. Pobrano **426** próbek wody ciepłej do badania w kierunku bakterii *Legionella sp.* z instalacji wewnętrznej w budynkach szpitali, zakładów opiekuńczo – leczniczych, placówek całodobowej opieki, schronisk dla bezdomnych, całodobowych placówek opiekuńczo – wychowawczych (domy dziecka, bursy, młodzieżowe ośrodki socjoterapii).

2. Wydano **42** decyzje nakazujące poprawę jakości wody ciepłej do warunków rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w tym: **19** decyzji w szpitalach, **2** decyzje w zakładzie opiekuńczo – leczniczym, **10** decyzji w domach opieki społecznej, **11** w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
3. Wydano **95** ocen stwierdzających brak skażenia wody ciepłej pałeczkami *Legionella sp.*

Działania merytoryczne związane z prowadzeniem nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej w zakresie:

- stanu sanitarno-higienicznego obiektów użyteczności publicznej i podmiotów leczniczych,
  - przygotowania obiektów użyteczności publicznej pod względem sanitarnym do sezonu letniego i kontroli bieżącej w trakcie trwania sezonu letniego,
  - dokonywania oceny zagrożeń w zakresie ochrony zdrowia przed następstwami korzystania z solarium i następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
  - postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi,
  - opiniowania pod względem sanitarnym organizowanych imprez masowych,
  - stanu sanitarno-porządkowego posesji i terenów zielonych w ramach akcji „sanitarno -porządkowej WIOSNA”,
  - rozpatrywania interwencji od mieszkańców powiatu.
1. W ewidencji **3 630** obiektów użyteczności publicznej, z czego skontrolowano **1 821** obiektów.
  2. Przeprowadzono kontrolę stanu sanitarnego środków transportu:
    - do przewozu zwłok – 31,
    - karettek – 27,
    - do transportu odpadów – 1.
  3. Wpłynęły **393** interwencje od mieszkańców dotyczących:
    - złego stanu sanitarnego posesji oraz obiektów użyteczności publicznej,
    - obecności insektów i gryzoni,
    - uciążliwości hałasowych,
    - złej jakości wody przeznaczonej do spożycia;W ramach interwencji przeprowadzono **456** kontroli.
  4. W ramach akcji sanitarno – porządkowej przeprowadzono **375** kontroli posesji,

w zawiązku ze stwierdzonym złym stanem sanitarno-porządkowym nałożono **19** mandatów karnych na kwotę **4 450 zł**.

5. W ramach oceny warunków higieniczno-sanitarnych letniego wypoczynku w roku 2023 skontrolowano **713** obiektów użyteczności publicznej (obiekty noclegowe, miejsca obsługi podróżnych, stacje paliw, obiekty rekreacyjno-wypoczynkowe, stadiony, tereny zielone, place zabaw, piaskownice oraz toalety ogólnodostępne), w zawiązku ze stwierdzonym złym stanem sanitarno-porządkowym nałożono **8** mandatów karnych na kwotę **1 750 zł**.
6. Wydano **68** opinii dotyczących imprez masowych.
7. Prowadzono nadzór nad sposobem postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi, w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego:
  - wydano **187** decyzji zezwalających na ekshumacje,
  - wydano **128** decyzji zezwalających na wywóz,
  - wydano **109** postanowień na przywóz zwłok (szczątków),
  - przeprowadzono **128** odpraw sanitarnych.
8. Łącznie nałożono 111 mandatów karnych na kwotę **31 700 zł** za stwierdzone nieprawidłowości stanu sanitarno-higienicznego w następujących obiektach:

RODZAJ OBIEKTU	ILOŚĆ MANDATÓW	KWOTA
zakład fryzjerski	30	7800
zakład fryzjersko-kosmetyczny	5	1800
zakład kosmetyczny	24	8050
basen	1	100
opieka całodobowa	2	700
chłodnie	1	500
tatuaż	1	250
odnowa	2	500
gospodarka odpadami	1	500
obiekty hotelowe	2	500
lotnisko	1	250
NZOZ	1	500
szpital jednego dnia	1	500
obiekty sportowe	1	200
targowiska	1	150
teatr	1	400
zespoły wyjazdowe	1	500
park	1	500
piaskownice	5	850
posesje	21	5750
w ramach akcji sanitarno-porządkowej	8	1400

Oddział Nadzoru Bezpieczeństwa Żywności, Żywnienia i Produktów Kosmetycznych

W 2023 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łodzi nadzorował na terenie miasta Łodzi **9 996** obiektów, wśród których znajdują się zakłady produkcji żywności, obrotu żywnością, w tym hiper- i supermarkety, zakłady gastronomiczne, zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego oraz zakłady produkcji i obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością, środki transportu.

W wyniku prowadzonych postępowań ogółem wydano **2 576** decyzji administracyjnych, w tym **299** o zatwierdzeniu zakładu, **108** zaświadczeń o wpisie do rejestru zakładów nadzorowanych przez PIS, **1 111** decyzji płatniczych (w tym **879** graniczne kontrole).

Przekazano do Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego **12** wniosków o nałożenie kary pieniężnej za:

- 4 działania bez złożenia wniosku o zatwierdzenie i wpis do rejestru,
- 3 nieprawidłowe znakowanie,
- 4 wprowadzanie w placówkach oświaty środków spożywczych niezgodnych z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży,
- 1 rozszerzenie działalności bez złożenia wniosku

W wyniku stwierdzenia naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych wydano **36** decyzji administracyjnych, w tym:

- 10 decyzji nakazujących unieruchomienie/przerwanie działalności całego zakładu lub jego części,
- 26 decyzji nakazujących doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń.

W nadzorowanych zakładach przeprowadzono **3 328** kontroli sanitarnych.

W ramach kontroli granicznej jakości zdrowotnej przywożonych z zagranicy i wywożonych za granicę środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w tym okresie dokonano oceny ogółem 3000 partii, w tym:

- 2614 partii środków spożywczych (2356 partii z importu w tym 2337 partii odprawionych w oparciu o przepisy krajowe i 19 partii odprawionych w oparciu o przepisy unijne (CHEDD) oraz 258 partii wysłanych do państw trzecich),
- 386 partii materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością z importu.

Ogółem wystawiono **1 338** świadectw spełnienia wymagań zdrowotnych przez produkt przekraczający granicę w tym:

- 1172 świadectw na środki spożywcze spełniające wymagania zdrowotne (w tym 989 świadectw pozytywnych na środki spożywcze z importu, 19 świadectw pozytywnych CHEDD (wspólnotowy dokument wejścia) oraz 164 świadectw dot. eksportowanych środków spożywczych) i 1 świadectwo z importu niespełniające wymagań zdrowotnych. Wystawiono 879 decyzji płatniczych ogółem i 2 decyzje zakazujące wprowadzenia do obrotu na środki spożywcze,
- 165 świadectw na materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością z importu i 125 decyzji płatniczych. Wydano 2 decyzje zakazujące wprowadzania do obrotu na terenie UE (decyzje odrzucenia na granicy dotyczące: suszonego oregano-ze względu na nieprawidłową dokumentację oraz ciecierzycy-przekroczone NDP pestycydu glifosatu)

W zakładach produkcji żywności i obrotu żywnością w ramach urzędowej kontroli i monitoringu pobrano do badań laboratoryjnych i oceniono **473** próbek krajowych środków spożywczych i próbek środków spożywczych z importu oraz **8** próbek wyrobu do kontaktu z żywnością, pobrano **64** wymazów sanitarnych zakwestionowano **8** ze względu na podwyższoną zawartość bakterii mezofilnych i obecność bakterii z gr. coli. Wydano **201** ocen jakości środka spożywczego.

W I półroczu 2023 roku otrzymano łącznie **126** powiadomień RASFF. Działania związane były z wycofywaniem niebezpiecznych produktów.

Nałożono ogółem **209** mandatów karnych na sumę **59 950 zł**.

Mandaty karne nakładane były za:

- brak czystości i porządku w pomieszczeniach, brudne urządzenia i sprzęty,
- nieprawidłowe warunki przechowywania i/lub brak właściwej segregacji środków spożywczych,
- brak dostatecznej kontroli wewnętrznej, brak zapisów z działań podejmowanych w ramach GHP/GMP i HACCP.

W roku 2023 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łodzi wpłynęło **258** interwencji od klientów, które dotyczyły głównie:

- niewłaściwej jakości środków spożywczych, w tym przeterminowanych, zanieczyszczonych, zmienionych organoleptycznie (w tym potraw w zakładach gastronomicznych), sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego,
- braku czystości i porządku w zakładach żywienia żywnościowych, w tym w otoczeniu zakładów,
- wystąpienia dolegliwości żołądkowo-jelitowych po spożyciu żywności zakupionej w sklepach lub spożytej w zakładach żywienia zbiorowego,
- nieprawidłowego przechowywania żywności,
- obecności szkodników,
- stanu technicznego obiektów,
- higieny osobistej personelu i higieny sprzedaży,
- nieprawidłowego oznakowania żywności,
- działalności niezgodnie z decyzją zatwierdzającą lub bez uzyskania decyzji,
- sprzedaży internetowej suplementów diety,
- sprzedaży w kioskach szkolnych środków spożywczych niezgodnych z rozporządzeniem,
- jakości produktu kosmetycznego,
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych.

Interwencje w 2023 roku w większości przypadków były nieuzasadnione.

Wszystkie interwencje rozpatrywane były zgodnie z oceną ryzyka oraz w terminach zgodnych z kpa. W bieżącym roku nie wpłynęły skargi na pracowników Oddziału.

W roku 2023 pracownicy **Oddziału Bezpieczeństwa Żywności, Żywienia i Produktów Kosmetycznych** uczestniczyli w szkoleniach związanych z pracą Oddziału: w 8 szkoleniach zewnętrznych w większości w systemie on-line, oraz w 7 szkoleniach zorganizowanych przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Łodzi, zorganizowano 2 szkolenia wewnętrzne.

Oddział Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży

1. Liczba obiektów objętych ewidencją – **1 452** w tym **787** obiektów stałych z budynkami szkół wyższych (**737** bez budynków szkół wyższych) i **654** obiekty sezonowe (wypoczynek: zima, lato).
2. Liczba dokonanych kontroli – **1 015**.
3. Liczba obiektów, w których stwierdzono zły stan sanitarno – techniczny – **37**.
4. Liczba wydanych decyzji administracyjnych ogółem – **12**.
5. Liczba wydanych upomnień – **10**.
6. Liczba tytułów wykonawczych – **5**.
7. Liczba postanowień o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia – **49**.
8. Liczba załatwionych interwencji – **17** (w tym **2** uzasadnione).
9. Liczba dzieci i młodzieży objętych nadzorem – **157 723**
10. Higiena warunków wychowania i nauczania:
  - liczba oddziałów, w których oceniono meble – **52** placówki (**139** oddziałów, **2 936** stanowisk). Nieprawidłowości nie stwierdzono,
  - rozkłady zajęć – skontrolowano **3 856** oddziałów w **224** szkołach (szkoły podstawowe, gimnazja, licea ogólnokształcące, policealne szkoły zawodowe, zespoły szkół). Nieprawidłowe rozkłady zajęć stwierdzono w **91** oddziałach w **11** szkołach.

W 2023 roku Oddział Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łodzi sprawował nadzór bieżący i zapobiegawczy nad takimi placówkami jak żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe, szkoły policealne, szkoły specjalne, uczelnie wyższe, centra szkolenia zawodowego, placówki opiekuńczo – wychowawcze i wsparcia dziennego (ogniska wychowawcze, świetlice środowiskowe, centra zajęć pozaszkolnych), placówki opiekuńczo – wychowawczeienne i całodobowe (pogotowia opiekuńcze i domy dziecka), młodzieżowe domy kultury, centra rehabilitacyjne, placówki opiekuńczo – wychowawcze (MONAR), kluby osiedlowe, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, poradnie psychologiczne – pedagogiczne, schroniska dla młodzieży, warsztaty szkolne, bursy, internaty itp., w zakresie utrzymania bieżącej czystości i przestrzegania przepisów sanitarnych oraz zapewnienia prawidłowych warunków zdrowotnych dzieci i młodzieży w tych placówkach.

Główny problem występujący w placówkach oświatowo – wychowawczych to zły stan sanitarno – techniczny budynków szkolnych, a w nich ciągów komunikacyjnych, stolarki okiennej i drzwiowej, bloków sportowych oraz przebieralni, pomieszczeń higieniczno – sanitarnych, szatni, sal lekcyjnych.

W roku sprawozdawczym pracownicy przeprowadzili na terenie Łodzi **1 015** kontroli sanitarnych, na podstawie których dokonano oceny stanu sanitarnego placówek oświatowo – wychowawczych.

Żłobki i kluby malucha

Stan sanitarno – techniczny i czystości bieżącej nadzorowanych żłobków i klubów dziecięcych był dobry. W 2023 roku rozpoczęło działalność **8** żłobków i **2** kluby dziecięce, które spełniają wymagania sanitarno – techniczne (uzyskały pozytywną opinię Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łodzi).

Obecnie pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łodzi jest **86** placówek sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3 w tym: **32** żłobki publiczne i **39** niepublicznych żłobków i **15** klubów dziecięcych.

Przedszkola

W roku 2023 powstały **4** nowe przedszkola niepubliczne i **3** punkty przedszkolne. Zostały zlikwidowane **4** przedszkola niepubliczne i **1** niepubliczny punkt przedszkolny. Wydano **3** nowe decyzje administracyjne, **2** z nich dotyczyły tarasów zewnętrznych, **1** – złego stanu sanitarno-technicznego stolarki okiennej.

W przypadku przedszkolaków oceniono dostosowanie mebli do wzrostu dzieci na **3 002** stanowiskach i nie stwierdzono nieprawidłowości. W roku 2023 wydano w stosunku do przedszkoli **6** postanowień o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia.

Poprawę stanu sanitarno-technicznego uzyskano w **2** przedszkolach, doprowadzono do należytego stanu sanitarno – technicznego taras zewnętrzny, stolarkę okienną i podłogę w holu (wykonano decyzje Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łodzi).

Dokładny opis obowiązków zawartych we wszystkich wydanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łodzi w roku 2023 decyzjach administracyjnych i postanowieniach o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia, zawarto w załączonej poniżej tabeli.

Szkoły podstawowe, Zespoły Szkół

Stan techniczny szkół ulega powolnej poprawie. Brak możliwości wykonania decyzji nałożonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łodzi wynika z niewystarczającej ilości środków finansowych na przeprowadzenie remontów. Ogółem w roku 2023 w Łodzi funkcjonowało **129** szkół podstawowych i **52** zespoły szkół, w tym **4** specjalne. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łodzi wydał **4** decyzje administracyjne dotyczące szkół podstawowych i **3** decyzje administracyjne dotyczące zespołów szkół. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łodzi wydał również **16** postanowień o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia dotyczących złego stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń w **7** w szkołach podstawowych i **2** zespołach szkół.

Częstym zjawiskiem jest dewastowanie przez uczniów sprzętu i urządzeń szkolnych (wykręcanie żarówek, niszczenie muszli i desek sedesowych, umywalek, drzwi do kabin, niszczenie zamków przy drzwiach, mazanie ścian i sufitów w pomieszczeniach), co pogarsza jeszcze bardziej stan techniczny placówek szkolnych. Dewastowane są także urządzenia sportowe i ogrodzenia terenów wokół szkół.

Podczas kontroli stwierdza się poprawę wyposażenia szkolnych pomieszczeń sanitarnych w środki do utrzymania higieny osobistej.

W roku 2023 wykonano obowiązki zawarte w 1 decyzji administracyjnej Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łodzi w szkole podstawowej.

Licea Ogólnokształcące, Ponadgimnazjalne Szkoły Zawodowe, Szkoły Specjalne, Szkoły Policealne

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łodzi znajdują się placówki publiczne i niepubliczne:

- 38 liceów ogólnokształcących,
- 4 technika,
- 2 szkoły branżowe,
- 7 szkół specjalnych,
- 5 szkół policealnych.

Wydano postanowienia o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia na organ prowadzący dotyczące:

- 1 szkoły podstawowej specjalnej,
- 9 liceów ogólnokształcących,
- 1 centrum kształcenia zawodowego.

Szkoły Wyższe

W 2023 roku stan sanitarno – techniczny pomieszczeń w 59 budynkach 11 szkół wyższych publicznych (6) i niepublicznych (5) nie budził zastrzeżeń.

Bursy i Internaty

8 obiektów na terenie m. Łodzi w roku 2023 było w dobrym stanie sanitarno – technicznym.

Domy Studenckie

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łodzi pozostaje 27 domów studenckich (w tym 2 niepubliczne). Skontrolowano wszystkie. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Placówki całodobowe, z pobytem dziennym i całodobowym, opiekuńczo – wychowawcze, wsparcia

W 2023 roku pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łodzi pozostawało:

- 5 specjalnych ośrodków szkolno – wychowawczych,
- 5 młodzieżowych ośrodków socjoterapii,
- 1 młodzieżowy ośrodek wychowawczy,
- 1 placówka MONAR

- 4 pogotowia opiekuńcze,
- 17 domów dziecka,
- Centrum Rehabilitacyjne NAVICULA,
- Dom Dziennego Pobytu dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej.

W 2023 roku wydano 1 decyzję administracyjną dotyczącą niewłaściwego stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej Nr 5 w Łodzi.

	Decyzje wydane w 2023 r.	
1.	Miasto Łódź (Szkoła Podstawowa Nr 182 ul. Traktorowa/Łanowa)	Zły stan stolarki okiennej w korytarzach i salach lekcyjnych).
2.	Miasto Łódź (Zespół Szkół Poligraf. ul. Edwarda 41)	Zły stan ścian w Sali gimnastycznej.
3.	Miasto Łódź (Przedszkole Miejskie Nr 139, ul. Lniana 21)	Zły stan stolarki okiennej w gr. 4 i 5.
4.	Por. Psych.-Pedag. Nr 5 ul. Kopernika 40	Zły stan stolarki okiennej w salach terapeutycznych.
5.	Miasto Łódź (Przedszkole Miejskie Nr 77, ul. Bracka 23)	Zły stan tarasu zewnętrznego.
6.	Miasto Łódź (XXXIII LO, ul. Kusocińskiego 116)	Zły stan ścian w pomieszczeniach szatni dla uczniów w bud. B
7.	Miasto Łódź (Szkoła Podstawowa Nr 2, ul. Sienkiewicza 137/139)	Zły stan techniczny podłogi parkietowej w salach lekcyjnych, sali do ćwiczeń i korytarzach.
8.	Miasto Łódź (Szkoła Podstawowa Nr 1 w ZSzP Nr 8)	Zły stan ścian w szatni dla uczniów.
9.	Ogólnopolski Operator Oświaty Poznań (Szkoła Podstawowa „Przystań”, ul. Mostowskiego)	Zły stan stolarki okiennej w salach lekcyjnych na parterze i I piętrze.
10.	Miasto Łódź (Zespół Szkół Rzemiosła w Łodzi, bud. ul. Żubardzka 2)	Zły stan ścian i sufitów w ciągach komunikacyjnych – IIp, w salach lekcyjnych nr 34, 37, w szatni dla uczniów w podpiwniczeniu. Zły stan stolarki okiennej w salach lekcyjnych nr: 20 (z zapleczem), 23,25,32,34,35,39, w ciągach komunikacyjnych na II p. oraz w szatni dla uczniów.
11.	Miasto Łódź (Przedszkole Miejskie Nr 86 w ZPM Nr 2, ul. Demokratyczna 61/63)	Zły stan tarasu zewnętrznego.

12.	Miasto Łódź (bud. warsztatów Zesp. Szkół Poligraficznych)	Zły stan ścian i sufitu w pomieszczeniu sanitarnym na parterze (naprzeciw wejścia), ściany po prawej stronie klatki schodowej, ściany przy oknie na I piętrze, ściany i sufitu po prawej stronie w pracowni fotograficznej na I p.), ściany i sufitu w sali lekcyjnej naprzeciw klatki schodowej na Ip.), ścian w części korytarza, które przylegają do ścian pracowni fotograficznej i sali lekcyjnej na Ip.
	Decyzje przedłużające	
	Brak	
1.	Miasto Łódź (Przedszkole Miejskie Nr 160, Łódź, ul. Marysińska 102)	Zły stan sanit-techn. tarasu zewnętrznego.
2.	Miasto Łódź (XI LO, Łódź, ul. Kopcińskiego 54)	Zły stan sanit-techn ścian, sufitów w korytarzu Ip., pom. przebieralni dla dziewcząt i chłopców przy s. gimnast. na parterze oraz sali lekc. Nr 45, podłóg w salach 19 i 24, stolarka okienna od ulicy Kopcińskiego i pom. admin. na parterze.
3.	Miasto Łódź (Państwowa Szkoła Muzyczna I st., Łódź, ul. Szpitalna 5/7)	Zły stan pomieszczenia sanitarnego dla dzieci.
4.	Miasto Łódź (XLVII LO w Łodzi, ul. Czernika 1/3)	Zły stan stolarki okiennej w ciągach komunikacyjnych oraz w salach lekcyjnych.
5.	Miasto Łódź (Zespół Szkół Samochodowych, Łódź, ul. Kilara 3/5, dot. budynku warsztatów ul. Hipoteczna 8/10)	Zły stan sanit-techn. podłogi i armatury w pomieszczeniu sanitarnym dla uczniów.
6.	Miasto Łódź (Przedszkole Miejskie Nr 155, Łódź, ul. Mazurska 47)	Zły stan sanit. – techn. tarasu zewnętrznego.
7.	Miasto Łódź (XLIV LO, Łódź, ul. Waclawa 22/24)	Zły stan sanit. – techn.: <ul style="list-style-type: none"> – ściany w szatni szkolnej, – ściany i sufitu w szatni przy bloku sportowym dla dziewcząt, – ściany i sufitu w szatni przy bloku sportowym dla chłopców, – ściany i sufitu w pomieszczeniu natryskowni przy bloku sportowym, – brak umywalki z dostępem do bieżącej zimnej i ciepłej wody w sanitariacie dla dziewcząt przy bloku sportowym, – brak dostępu do bieżącej ciepłej wody w sanitariacie dla chłopców przy bloku sportowym,

8.	Miasto Łódź (Przedszkole Miejskie Nr 118, Łódź, ul. G. Zapolskiej 54)	Zły stan sanit-techn. tarasu zewnętrznego.
9.	Miasto Łódź (Szkoła Podstawowa Nr 83 Łódź, ul. Podmiejska 21)	Zły stan sanit-techn. ścian, sufitów, podłóg ciągów kom., schodów, szatni, stolarki okiennej.
10.	Miasto Łódź (II LO, Łódź, ul. Nowa 11/13)	Zły stan sanit-techn. boiska.
11.	Miasto Łódź) XII LO, Łódź, ul. Anstadta 7	Zły stan sanit-techn. ścian i sufitów w korytarzach na I i II p w małej klatce schodowej.
12.	Miasto Łódź (Przedszkole Miejskie Nr 83, Łódź, ul. Zbiorcza 3)	Zły stan sanit-techn. klatek schodowych i stolarki drzwiowej w salach zajęć grup III i IV.
13.	Miasto Łódź (CKZi U, Łódź, ul. Żeromskiego 115)	Zły stan sanit-techn. stolarki okiennej w budynku D, sal lekcyjnych, auli i części pom. biblioteki, podłóg ścian i sufitów pom. sanit. na I i II p. dla dziewcząt i chłopców.
14.	Miasto Łódź (Przedszkole Miejskie Nr 28, Łódź, ul. Racjonalizatorów 5)	Zły stan sanit-techn. tarasu zewnętrznego.
15.	Miasto Łódź (Przedszkole Miejskie Nr 235, Łódź, ul. Stawowa 28)	Zły stan sanit-techn. pomieszczeń sanitarnych dla dzieci.
16.	Miasto Łódź (Szkoła Podstawowa Nr 30 Łódź, ul. Rysownicza 1/3)	Dot. stolarki okiennej.
17.	Miasto Łódź (Szkoła Podstawowa Nr 64) Łódź, ul. Anczyca 6	Dot. podłóg w 8 salach lekcyjnych.
18.	Miasto Łódź (Przedszkole Miejskie Nr 22, Łódź, ul. Rybna 20)	Zły stan sanit-techn. tarasu zewnętrznego.
19.	Miasto Łódź (Szkoła Podstawowa Nr 125, Łódź, ul. Dzwonowa 18/20)	Dot. ścian w sali gimnastycznej.
20.	Miasto Łódź) Szkoła Podstawowa Nr 130 Łódź, ul. Gościńiec 1	Dot. nawierzchni dróg i przejść.
21.	Miasto Łódź) Szkoła Podstawowa Nr 166 Łódź, ul. Szamotulska 1/7	Dot. stolarki okiennej części bud., sali gimnastycznej z zapleczem.
22.	Miasto Łódź) XXXIV LO, Łódź, ul. Wapienna 17	Zły stan sanit-techn. pom. sanit I i II p., podłogi, stolarka drzwiowa, ścian i sufitu w zapleczu sanit. przy s. gimnast., klatki schodowej.
23.	Miasto Łódź (XXXI LO, Łódź, ul. Konspirac. Wojska Polskiego)	Zły stan sanit-techn ścian, sufitu i podłogi w sali gimnastycznej.

24.	Miasto Łódź (Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 194, Łódź, ul. Siarczana)	Zły stan sanit-techn. stolarki okiennej w budynku.
25.	Miasto Łódź (Przedszkole Miejskie Nr 138, Łódź, ul. Przędzalniana 40)	Zły stan sanit-techn. ogrodzenia Przedszkola w części, tarasu zewnętrznego i podłogi w Sali gimnastycznej).

W Młodzieżowych Domach Kultury, Ogniskach Pracy Pozaszkolnej, Pozaszkolnych Placówkach Specjalistycznych stan sanitarno – techniczny nie budził zastrzeżeń.

Wypoczynek zimowy i letni dzieci i młodzieży

W 2023 roku na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łodzi przeprowadzono **42** kontrole wypoczynku letniego i **32** zimowego dla dzieci i młodzieży. Akcje przebiegały bez zastrzeżeń. Zajęcia dla dzieci były urozmaicone, uczestnicy brali udział w licznych wycieczkach i zajęciach świetlicowych.

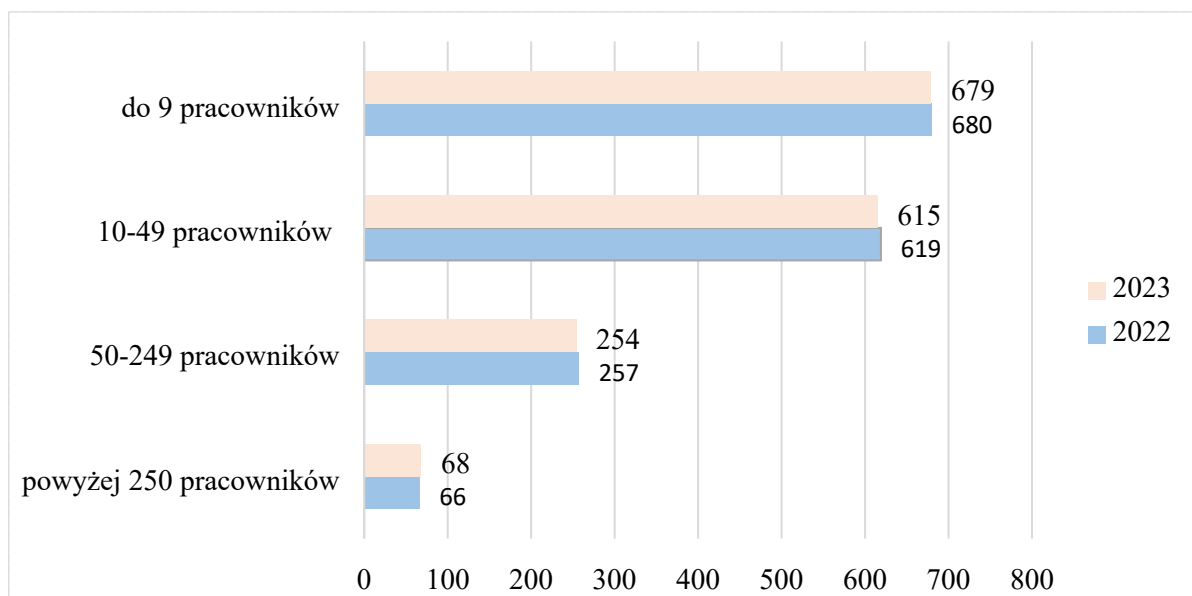
Podsumowanie:

1. Poprawa stanu technicznego budynków szkolnych jest bardzo powolna i wynika z braku środków finansowych na ten cel.
2. Stan sanitarny skontrolowanych obiektów był w większości przypadków dobry. Zapewnione były środki do utrzymania higieny osobistej w pomieszczeniach sanitarnych dla uczniów w szkołach.
3. Wzrost zgłoszeń przypadków wszawicy w przedszkolach i szkołach podstawowych (brak regulacji prawnych dot. sprawdzania głów dzieci w szkołach i przedszkolach).
4. Duża liczba przypadków dzieci mających zbyt ciężkie plecaki szkolne w stosunku do swojej wagi, co może mieć wpływ na wady postawy.
5. Podczas kontroli placówek kontrolujący zwracają uwagę na wietrzenie pomieszczeń, w których przebywają dzieci (w szkołach podczas przerw międzylekcyjnych).
6. Podczas kontroli sanitarnych w placówkach stwierdzono przestrzeganie stosowania zakazu palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych na terenie placówek dziecięcych i młodzieżowych oraz oznakowania budynku znakiem graficznym i słownym o zakazie palenia tytoń.

Oddział Nadzoru i Higieny Pracy

W 2023 roku w ewidencji **Oddziału Nadzoru Higieny Pracy** znajdowało się **1 616** zakładów (w 2022 roku 1 623), w których zatrudnionych było łącznie **83 528** pracowników (w 2022 roku 90 101). Największą liczbę stanowiły zakłady małe, zatrudniające do **50** pracowników (80% wszystkich zewidencjonowanych obiektów). Przeważającą działalność stanowiły zakłady produkcji wyrobów tekstylnych, przemysłu odzieżowego oraz handlu detalicznego i hurtowego.

Struktura nadzorowanych zakładów pracy wg. liczby zatrudnionych pracowników w latach 2022-2023

W 2023 roku w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego skontrolowano **494** zakładów pracy, w których było zatrudnionych łącznie **40 476** pracowników. W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzono **690** kontroli.

Podczas kontroli sprawdzano przestrzeganie przez pracodawców przepisów określających:

- wymagania higieniczne i zdrowotne w zakładach pracy,
- stan sanitarny pomieszczeń pracy oraz zaplecze higieniczno – sanitarne,
- przestrzeganie częstotliwości przeprowadzania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- przeprowadzanie profilaktycznych badań lekarskich,
- wyposażenie pracowników w środki ochrony indywidualnej,
- przestrzeganie przepisów zarówno ustawodawstwa krajowego jak i unijnego w zakresie wprowadzana do obrotu i stosowania chemikaliów.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń pracy, w tym m.in. niewłaściwy stan techniczny ścian i podłóg (ubytki powierzchni i zabrudzenia na ścianach, sufitach, podłogach), braku aktualnych wyników pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy oraz uchybień w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin.

Znaczną część nieprawidłowości przedsiębiorcy likwidowali w trakcie kontroli lub bezpośrednio po wszczęciu postępowania administracyjnego.

Istotnym elementem nadzoru i kontroli była ocena warunków zdrowotnych środowiska pracy. W szczególności dotyczyło to ograniczania narażenia pracowników na czynniki szkodliwe występujące w zakładach pracy. Opierając się na wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, w **12** zakładach pracy stwierdzono przekroczenia

najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN).

W warunkach przekroczenia normatywów higienicznych pracowały **142** osoby (w 2022 roku 203). Pracownicy narażeni stanowili **0,35%** ogółu zatrudnionych w zakładach skontrolowanych.

W stosunku do 2022 roku odnotowano zmniejszenie liczby zakładów pracy z przekroczeniami, na co wpływ miał m.in. wzmożony nadzór nad zakładami pracy. Podobnie jak w latach poprzednich najczęściej pracowników narażonych było na ponadnormatywny hałas (94% ogółu narażonych). Jako główną przyczynę przekroczeń pracodawcy wskazywali trudności techniczne związane z ich wyeliminowaniem lub ograniczeniem ze względu na uwarunkowania związane z rodzajem i specyfiką procesów technologicznych.

W 2023 roku kontynuowano również program wieloletni dotyczący nadzoru nad przestrzeganiem przez pracodawców przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest, w ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”.

W ewidencji Oddziału Nadzoru Higieny Pracy znajduje się **5** firm zajmujących się usuwaniem, zabezpieczaniem lub transportem wyrobów zawierających azbest. Skontrolowano **6** miejsc (*wskazanych w zgłoszeniu do Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Łodzi*), gdzie przeprowadzono prace polegające na zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

Nadzór nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi występującymi w środowisku pracy.

W 2023 roku zewidencjonowano **262** zakłady pracy, w których występowały szkodliwe czynniki biologiczne. Skontrolowano **28** zakładów, w których na działanie szkodliwych czynników biologicznych potencjalnie było ekspozowanych **1 421** pracowników, w tym **686** na czynnik z **3** grupy zagrożenia (m. in. WZW typu B, WZW typu C, *Mycobacterium tuberculosis*). Nie stwierdzono naruszeń przepisów w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki.

Do najbardziej, potencjalnie ekspozowanych grup zawodowych należą pracownicy zatrudnieni w podmiotach leczniczych, laboratoriach diagnostycznych oraz placówkach prowadzących działalność naukowo – badawczą.

Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi w środowisku pracy.

W 2023 roku czynniki rakotwórcze lub mutagenne występowały w **249** zakładach. Skontrolowano **77** zakładów, w których na działanie czynników rakotwórczych lub mutagennych ekspozowanych było **3 464** pracowników. Zwiększona liczba kontroli w porównaniu do lat ubiegłych (w 2021 roku – 26, w 2022 roku – 28) wynikała m.in. ze zmiany:

- klasyfikacji niektórych substancji (np. formaldehydu),
- przepisów, w wyniku których do procesów technologicznych zaliczono prace związane z pyłami drewna, frakcją respirabilną krzemionki krystalicznej czy spalinami emitowanymi z silnika Diesla.

Najwięcej osób mających kontakt z czynnikiem rakotwórczym lub mutagennym zatrudnionych było w podmiotach leczniczych, zakładach produkcji wyrobów tworzyw sztucznych oraz wyrobów z drewna.

W przypadku 1 kontroli stwierdzono naruszenie przepisów w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- braku rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- braku rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- nieprzekazywania Łódzkiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu informacji z rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.

Stopień przestrzegania wymagań związanych z obowiązującymi przepisami ulega poprawie zarówno w zakresie zabezpieczenia pracowników jak i przekazywania informacji o czynnikach zagrażających zdrowiu. Pracodawcy przeprowadzali okresowe szkolenia pracowników mające na celu minimalizację narażenia na działanie czynników szkodliwych. Ponadto wprowadzali różne formy wentylacji, jak również automatyzację procesów produkcji. Nadal jednak najczęściej i najpowszechniej stosowano środki ochrony osobistej.

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie nadzoru nad chemikaliami obejmują:

- nadzór nad podmiotami (producentami, importerami, dalszymi użytkownikami – formulatorami, dystrybutorami) wprowadzającymi do obrotu oraz stosującymi substancje chemiczne i ich mieszaniny, prekursory narkotyków kategorii 2 i 3, detergenty, produkty biobójcze oraz wyroby gotowe,
- nadzór w zakresie przeciwdziałania wytwarzaniu lub wprowadzaniu do obrotu środków zastępczych oraz legalnego stosowania nowych substancji psychoaktywnych, w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- nadzór nad bezpieczeństwem zdrowotnym warunków wytwarzania, importem i dystrybucją produktów kosmetycznych oraz identyfikacją i wycofaniem z obrotu niebezpiecznych dla zdrowia produktów kosmetycznych.

W 2023 roku w ewidencji Oddziału Nadzoru Higieny Pracy prowadzonej w związku z nadzorem nad chemikaliami znajdowało się:

- **437** podmiotów stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny,
- **280** podmiotów wprowadzających do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne,

- **124** podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzanie do obrotu produktów biobójczych (z czego **16** odpowiedzialnych za pierwsze wprowadzanie),
- **7** podmiotów wprowadzających do obrotu prekursorzy narkotyków kategorii 2 (**9**) i 3 (**10**).

Przeprowadzono **142** kontrole, które dotyczyły:

- wprowadzania do obrotu substancji i mieszanin chemicznych (**80**),
- stosowania substancji i mieszanin chemicznych (**99**),
- produktów biobójczych (**42**),
- prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3 (**8**),
- detergentów (**12**).

Podczas kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie przepisów, zarówno ustawodawstwa krajowego jak i unijnego, w zakresie wprowadzania do obrotu i stosowania chemikaliów oraz egzekwowano m.in. obowiązek prawidłowej klasyfikacji i oznakowania, rejestracji, zezwoleń i ograniczeń oraz posiadania kart charakterystyki.

W przypadku **75** kontroli stwierdzono naruszenie przepisów w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin. Najwięcej przypadków uchybień dotyczyło:

- niewłaściwego oznakowania substancji i mieszanin chemicznych (293),
- błędów w kartach charakterystyki substancji (127).

Ponadto w 2023 roku realizowany był projekt Europejskiej Agencji Chemikaliów (REACH-EN-FORCE-11). W jego ramach przeprowadzono kontrole u producentów wyrobów oraz substancji i mieszanin chemicznych dotyczące oceny spełniania przez podmioty odpowiedzialne obowiązku aktualizacji i przekazywania kart charakterystyki substancji niebezpiecznych zgodnie z załącznikiem II do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH). Wytypowane zostały 4 podmioty spełniające założenia projektu, wśród których przeprowadzono **4** kontrole. W ich trakcie oceniano karty charakterystyki produktów i ich zgodność z nowym załącznikiem do rozporządzenia REACH. Stwierdzone podczas kontroli uchybienia zostały przez podmioty niezwłocznie eliminowane.

Nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 oraz nowymi substancjami psychoaktywnymi

Państwowa Inspekcja Sanitarna na podstawie przeprowadzonych kontroli ocenia zgodność ze stanem faktycznym danych zawartych we wniosku złożonym przez podmiot do Biura ds. Substancji Chemicznych.

W 2023 roku przeprowadzono **2** kontrole z czego **1** była negatywna. Miejsce wskazane we wniosku nie odpowiadało pod względem organizacyjnym i technicznym rodzajowi deklarowanej działalności oraz nie zostały wdrożone niezbędne procedury do zarządzania nowymi substancjami psychoaktywnymi. Po kontroli w obiekcie, w którym stwierdzono nieprawidłowości został złożony wniosek do Biura ds. Substancji Chemicznych o cofnięcie

pozwolenia na obrót prekursorami.

Nadzór nad produktami biobójczymi

W 2023 roku w ewidencji Oddziału znajdowały się **124** podmioty odpowiedzialne za wprowadzanie do obrotu produktu biobójczego, z czego **16** zobowiązanych było do uzyskania pozwolenia na obrót, w związku z wprowadzeniem nowego produktu.

W zakresie wprowadzania do obrotu i stosowania produktów biobójczych przeprowadzono **42** kontrole.

W **21** przypadkach stwierdzono naruszenia przepisów, a najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w zakresie produktów biobójczych to:

- brak wymaganego pozwolenia na wprowadzenie produktu (dot. **18** podmiotów),
- niewłaściwe oznakowanie opakowań wprowadzanych produktów (dot. **3** podmiotów).

Ponadto prowadzony był zintensyfikowany nadzór nad wprowadzaniem do obrotu produktów biobójczych, takich jak insektycydy i repelenty. W ramach akcji prowadzone były kontrole platform e-commerce (**13**). W zakresie produktów biobójczych istnieje również problem związany ze sprzedażą przez platformy e-commerce produktów importowanych, które nie posiadają pozwoleń na obrót, a ich funkcja nie jest jednoznacznie określona. Są to tzw. produkty z pogranicza pomiędzy produktami biobójczymi, kosmetykami.

Nadzór nad produktami kosmetycznymi

W 2023 r. w ewidencji Oddziału znajdowało się **210** obiektów wytwarzania, konfekcjonowania i obrotu produktami kosmetycznymi, z których skontrolowano **138**, w tym:

- wytwarzających i konfekcjonujących produkty kosmetyczne-21,
- prowadzących obrót produktami kosmetycznymi (hurtowni-10, sklepów-45).

Przeprowadzono **150** kontroli w zakresie nadzoru nad produktami kosmetycznymi, podczas których oceniano:

- warunki wytwarzania (skontrolowano **5** obiektów),
- dokumentację produktów kosmetycznych (skontrolowano **63** obiekty).

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w zakresie produktów kosmetycznych:

- nieprawidłowe oznakowanie produktów kosmetycznych,
- niewłaściwy skład produktów kosmetycznych, m.in. obecność substancji wycofanych z zastosowania.

Wydano **7** decyzji administracyjnych i nałożono **5** kar pieniężnych w wysokości **11 900** zł. Prowadzone postępowania administracyjne dotyczyły w większości obiektów obrotu produktami kosmetycznymi.

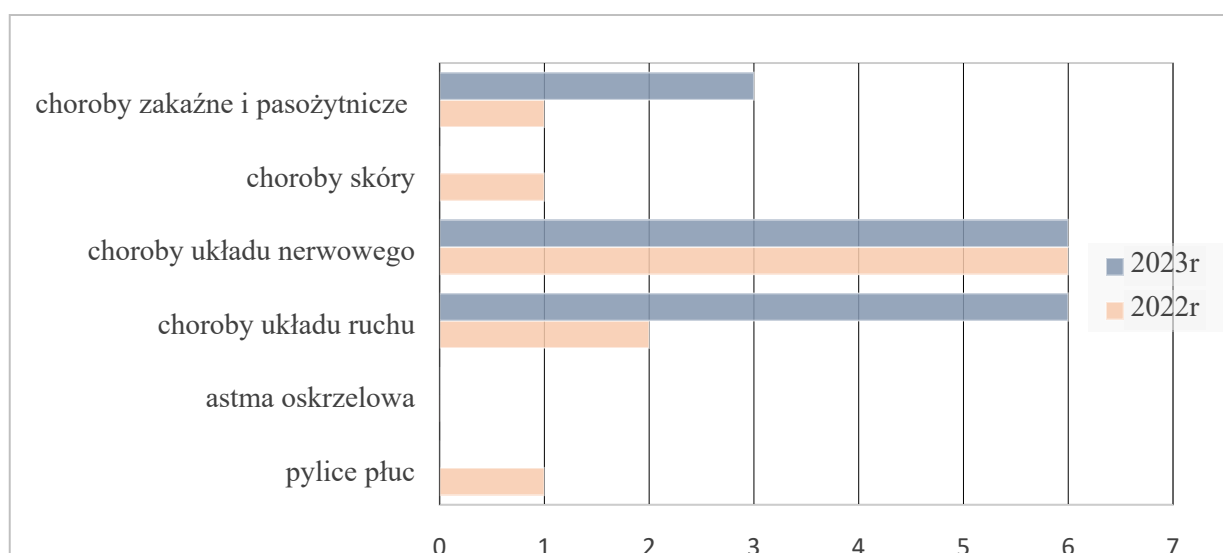
Choroby zawodowe

W 2023 r. przeprowadzono **50** postępowań wyjaśniających i administracyjnych w sprawie chorób zawodowych. Stwierdzono **15** przypadków chorób zawodowych (w 2022 roku 11), a w **21** przypadkach orzeczono o braku podstaw do jej stwierdzenia.

W strukturze chorób zawodowych dominowały przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy (**3** przypadki), przewlekłe choroby narządu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy (**3** przypadki), choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa (**3**), w tym **2** przypadki wirusowego zapalenia płuc w przebiegu COVID-19 u pracownika ochrony zdrowia i nauczyciela. Łączny udział w/wym. grup chorób wynosił **60%** ogółu stwierdzonych chorób zawodowych.

Analizując lata 2022-2023 stwierdzić należy, że w strukturze chorób zawodowych dominowały przewlekłe choroby narządu ruchu oraz przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy. Od 2021 r. nastąpił wzrost liczby przypadków w grupie chorób zakaźnych lub pasożytniczych albo ich następstw, co spowodowane było głównie dużą liczbą zachorowań na COVID-19.

Struktura stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2022-2023

Postępowanie administracyjne i egzekucyjne

W przypadkach, gdy stwierdzono naruszenie wymagań higieniczno – sanitarnych wszczęto postępowania administracyjne mające na celu wyegzekwowanie od pracodawców obowiązków wynikających z przepisów.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano **47** decyzji administracyjnych. Podobnie jak w 2022 r. najczęściej uchybień stwierdzono w zakresie nieprzestrzegania przez pracodawców częstotliwości przeprowadzania badań i pomiarów czynników szkodliwych, wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin oraz wprowadzania do obrotu produktów biobójczych.

Znaczną część uchybień przedsiębiorcy likwidowali w trakcie kontroli lub bezpośrednio po wszczęciu postępowania administracyjnego.

Nadzór nad środkami zastępczymi

W 2023 roku podmioty lecznicze zgłosiły **108** podejrzeń zatruc środkami zastępczymi, nowymi substancjami psychoaktywnymi, substancjami psychotropowymi lub środkami odurzającymi (w 2022 roku 29). Najwięcej przypadków odnotowano wśród osób w wieku poniżej 18 lat (**83** przypadki).

W odniesieniu do roku 2022 wzrosła liczba zatruc. Uwzględniając przy tym przedział wiekowy należy zauważyć, że wzrost nastąpił w grupie osób poniżej 18 lat (w 2022 roku 17) natomiast w przypadku osób powyżej 25 lat (**11** przypadków) nie odnotowano znaczącego wzrostu (w 2022 roku 9 przypadków).

W 2023 roku nie odnotowano żadnego przypadku zgonu związanego z zażyciem środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub substancji odurzających.

W 2023 roku przeprowadzono kontrole w **14** stacjonarnych punktach oferujących asortyment oparty na produktach konopnych. Zakres kontroli obejmował przestrzeganie przepisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Ponadto przeprowadzono kontrole w zakresie produktów mogących potencjalnie zawierać w swoim składzie kannabinoid HHC-O, THC-P, HHC-P, THC i HHC, z których żadna nie potwierdziła ich występowania.

Wprowadzane do obrotu środki zastępcze stwarzają poważne niebezpieczeństwo dla zdrowia i życia ludzkiego. W związku z powyższym podejmowano działania o charakterze m.in. kontrolno-restrykcyjnym np. monitoring produktów sprzedawanych przez Internet, współpraca z organami (Policją, Strażą Miejską, Służbą Celną).

Podsumowanie

1. W 2023 roku w ewidencji Oddziału Nadzoru Higieny Pracy znajdowało się **1 616** zakł adów, w których zatrudnionych było łącznie **83 528** pracowników. Największą liczbę stanowiły zakł ady małe, zatrudniające do **50** pracowników (**80%** wszystkich zewidencjonowanych obiektów).

2. Przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia odnotowano w **12** zakładach. Podobnie jak w latach poprzednich najwięcej pracowników narażonych było na ponadnormatywny hałas.
3. Najczęściej stwierdzanymi chorobami zawodowymi w 2023 roku były przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy, przewlekłe choroby narządu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy. Odnotowano również **2** przypadki wirusowego zapalenia płuc w przebiegu COVID-19.
4. W 2023 roku zwiększyła się liczba podmiotów wprowadzających do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne (o 14 % w porównaniu do roku 2022). Najczęściej stwierdzane w ich wyniku nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwego oznakowania substancji i mieszanin chemicznych i błędów w kartach charakterystyki substancji.
5. W przypadku kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu i stosowania produktów biobójczych najczęściej stwierdzano uchybienia, dotyczące wprowadzania produktów biobójczych bez wymaganego pozwolenia oraz niewłaściwego oznakowania opakowań wprowadzanych produktów. Ponadto w zakresie produktów biobójczych zauważalny był problem związany ze sprzedażą przez platformy e-commerce produktów, importowanych spoza Unii Europejskiej, które nie posiadają pozwolenia na obrót, a ich funkcja nie jest jednoznacznie określona (tzw. produkty z pogranicza pomiędzy produktami biobójczymi, kosmetykami).

Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

W **Oddziale Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego** Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Łodzi zatrudnionych jest pięciu pracowników w wymiarze pełnego etatu.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. zgodnie z MZ – 45 załatwiono ogółem: **479** spraw.

Liczba zajętych stanowisk	Ogółem
----------------------------------	---------------

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	
– uzgodnienie dot. odstąpienia od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	3
– uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	34
– opiniowanie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko	66
Liczba zajętych stanowisk dotyczących projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy	6
W ramach ocen oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	
– opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	163
– wydanie opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	1
– wydanie opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	3
– wydanie opinii przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko	1
Uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych	22
Zastosowanie rozwiązań innych niż określone w obowiązujących przepisach prawnych w zakresie warunków technicznych (w tym decyzje dla potrzeb rejestracji żłobka)	6
Spełnienia wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą	-
Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego	122
Sprzeciw przeciwko uruchomieniu wybudowanego lub przebudowanego zakładu pracy lub innego obiektu budowlanego, w tym wobec dopuszczenia do	-

użytkowania	
Innych spraw	9

W 2023 roku wydanych zostało **5** postanowień w tym:

- 2 dot. uzgodnienia decyzji o warunkach zabudowy,
- 1 dot. uzgodnienia decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego,
- 2 dot. sprostowania z urzędu oczywistej omyłki w trybie art. 113 kpa.

Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łodzi przeprowadził **156** kontroli na terenie m. Łodzi. Wydane zostały **4** decyzje merytoryczne.

Oddział sprawował nadzór nad warunkami higieny środowiska. Opiniował w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Uczestniczył na wniosek organu w postępowaniu w sprawie ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko w trybie określonym w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz w ocenach oddziaływania na środowisko.

Uzgadniał dokumentacje projektowe pod względem spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wydawał opinie sanitarne o lokalach nowo uruchamianych szkół i placówek niepublicznych wymaganych przy ubieganiu się o wpis do ewidencji placówek. Brał udział w realizacji nadzoru nad warunkami higieny pracy w zakładach, warunkami bezpieczeństwa żywności i żywienia w zakładach produkcyjnych i obiektach wprowadzających do obrotu artykuły spożywcze, jak również warunkami higieniczno – zdrowotnymi w pomieszczeniach, w których udzielane są świadczenia zdrowotne.

Pracownicy Sekcji uczestniczyli w dopuszczeniu do użytkowania obiektów nowo wybudowanych lub w których wykonano roboty budowlane związane z rozszerzeniem działalności lub ze zmianą sposobu użytkowania obiektu.

Pracownicy Oddziału zajmowali stanowiska w sprawie uruchomienia następujących placówek.

Placówki służby zdrowia

1. Szpitale, przychodnie

- Oddział Wzmoczonego Nadzoru Kardiologicznego i Pracownia Hemodynamiki w części budynku pawilonu „B” (etap IV i V) zlokalizowanego w Łodzi przy ul. Kniaziewiczza 1/5 (dz. nr ewid. 45/9 obręb B-27),
- Centrum Kliniczno – Dydaktycznego w Łodzi przy ul. Pomorskiej 251 na działce nr ewid. 401 (obecnie działka 411 powstała po połączeniu działek nr 18 i nr 401) w obrębie W-14 w zakresie:

- Laboratoria diagnostyczne,
  - Bank Krwi,
  - Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii,
  - Toksykologia,
- Gabinet stomatologiczny zlokalizowany w Łodzi przy ul. Maciejkowej 17,
- Salon optyczny z gabinetem okulistycznym w lokalu „C” w pawilonie handlowym w Łodzi przy ul. Paderewskiego 6 (dz. nr ewid. 498/1 w obrębie G-12),
- Gabinety stomatologiczne w Łodzi przy ul. Potulnej 8 (działka nr ewid. 590/1 obręb G-27),
- Oddział Wewnętrzny i Geriatryczny w ramach rozbudowy, nadbudowy i przebudowy części budynku pawilonu szpitala „B” Wojewódzkiego Specjalistycznego Szpitala im. dr. Wł. Biegańskiego w Łodzi przy ul. gen. K. Kniaziewicza 1/5,
- Oddział Kliniczny Pulmonologii Ogólnej i Onkologicznej oraz Klinika Reumatologii i Chorób Wewnętrznych zlokalizowane na IV piętrze budynku nr 3 Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego im. Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi – Centralnego Szpitala Weteranów, na terenie nieruchomości położonej w Łodzi przy ul. Żeromskiego 113,
- Centrum Kliniczno- Dydaktyczne w Łodzi przy ul. Pomorskiej 251 w zakresie:
  - Oddział Radioterapii;
  - Oddział Ginekologii Onkologicznej;
  - Oddział Medycyny Paliatywnej;
  - Oddział Urologii;
  - Pracownia Histopatologii;
  - Oddział Chirurgii Onkologicznej;
  - Oddział Geriatryczny;
  - Oddział Neurologii;
  - Oddział Onkologii Ogólnej;
  - Oddział Chemioterapii;
  - Oddział Endokrynologii;
  - Oddział Położniczy z blokiem porodowym;
  - Oddział Neonatologii;
- Budynek rehabilitacji Wojewódzkiego Wielospecjalistycznego Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. Kopernika po rozbudowie i przebudowie (etap B) w Łodzi przy ul. Pabianickiej 62 (działka nr ew. 85/41 w obrębie G-12),
- Gabinety stomatologiczne w Łodzi przy ul. Snycerskiej 5 lok. 3U–6,
- Budynek Poradni Hematologicznej i Oddziału Intensywnej Opieki Hematologicznej zlokalizowane na terenie Wojewódzkiego Wielospecjalistycznego Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. Kopernika w Łodzi w Łodzi przy ul. Pabianickiej 62,
- Przebudowa części bloku operacyjnego na I piętrze budynku wysokiego Wojewódzkiego Wielospecjalistycznego Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. Kopernika w Łodzi przy ul. Pabianickiej 62,

- Przebudowa Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii zlokalizowanego na II piętrze budynku głównego Wojewódzkiego Wielospecjalistycznego Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. Kopernika w Łodzi przy ul. Pabianickiej 62

2. Hurtownie farmaceutyczna, apteki, punkty apteczne

- hurtownia farmaceutyczna zlokalizowanych w części budynku przy ul. Zagonowej 2 w Łodzi,
- apteka ogólnodostępna zlokalizowana w pawilonie handlowo-usługowym przy ul. Wici 44 w Łodzi;

Placówki publiczne

1. Szkoły, akademiki

- Technikum TEB Edukacja oraz Policealna Szkoła TEB Edukacja zlokalizowane w części piwnicy, na parterze, III i IV piętrze budynku w Łodzi przy ul. Dowborczyków 8,
- budynek zamieszkania zbiorowego (akademik) zlokalizowany w Łodzi przy ul. Wróblewskiego 21W (dz. nr ewid. 134/67, 134/68, 134/123 obręb P-29),
- budynek akademika (w stanie deweloperskim) na terenie nieruchomości przy al. Politechniki 46 w Łodzi.

2. Żłobki, punkty przedszkolne, poradnie psychologiczne

- Poradnia psychologiczno – pedagogiczna zlokalizowana na parterze budynku w Łodzi przy ul. Pojezierskiej 97B,
- Punkt przedszkolny zlokalizowany na parterze budynku w Łodzi przy ul. Przemysłowej 7,
- Placówka kształcenia ustawicznego w Łodzi przy ul. Krzyżowej 2/8 lok. 5,
- Żłobek zlokalizowany w parterze budynku mieszkalnego wielorodzinnego w Łodzi przy ul. Ketlinga 23 lok. 11U

3. Dom seniora, pomocy społecznej, małoletniej matki z dzieckiem, świetlica środowiskowa, świetlice wiejskie

- budynek domu opieki dla osób starszych w Łodzi przy ul. Lublinek 32 (dz. nr ewid. 96/2 w obrębie P-37),
- budynek domu pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi zlokalizowany w Łodzi przy ul. Muncypalnej 4 (dz. nr ewid. 328/6 w obrębie G-40),
- budynek A – na poddaszu dom małoletniej matki z dzieckiem, budynek D – świetlica środowiskowa w Łodzi przy ul. Legionów 44 (dz. nr ewid. 109/1, 109/2 i 109/3 w obrębie P-9),
- świetlica środowiskowa zlokalizowana na parterze i pierwszym piętrze budynku A zrealizowana w ramach zadania „Rewitalizacja Obszarowa Centrum Łodzi – Projekt 5” na nieruchomości w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 115

4. Budynki produkcyjne, magazynowe oraz handlowo – usługowo – biurowe, gastronomiczne, hotele

- budynek restauracji drive thru zlokalizowany w Łodzi przy al. Marszałka Edwarda Śmigłego – Rydza 21 (dz. nr ewid. 37/4 obr. W-29),
- stacja diagnostyczna zlokalizowana w Łodzi przy ul. Rzgowskiej 256/258 (dz. nr ewid. 39/2 i 40/2 obręb G-45 oraz dz. nr ewid. 444/62, 444/61 i 444/64 obręb G-44),
- salon samochodowy LEXUS z warsztatem, myjnią, garażem podziemnym i mieszkaniem firmowym (I etap) zlokalizowany w Łodzi przy ul. Rokicińskiej 199 (dz. nr ewid. 27/8 w obrębie W-39),
- salon samochodowy VOLVO wraz z serwisem samochodowym zlokalizowany w Łodzi przy ul. Rokicińskiej 164/166 (dz. nr ewid. 40/3 w obrębie W-34),
- budynek administracji publicznej na nieruchomości w Łodzi przy ul. Roosevelta 15,
- budynek Jednostki Ratowniczo Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej Łódź Olechów przy ul. Książąt Polskich 2,
- budynek socjalny na terenie zaplecza Technicznego Utrzymania Pociągów PKP Intercity Łódź - Karolew na działkach ewidencyjnych nr 1/28 obr. P-28 w Łodzi,
- budynek usługowy Łódzkiego Centrum Usług Społecznych w Łodzi przy ul. Kpt. S. Pogonowskiego 34,
- Budynek koszarowy nr 13 po przebudowie zlokalizowanego w Łodzi przy ul. Pienistej 71 (działka nr 2/39 w obrębie P-33),
- Hotel po przebudowie kamienicy mieszkalnej oraz rozbudowie i nadbudowie oficyn w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 40,
- Budynek biblioteki miejskiej w Łodzi przy ul. Zachodniej 76,
- Budynek pralni zlokalizowany na terenie Zakładu Karnego Nr 1 w Łodzi przy ul. Beskidzkiej 54,
- Dwa lokale usługowe, dom dziecka, świetlica środowiskowa, dom samopomocy w Łodzi przy ul. Północnej 23,
- Budynek restauracji w Łodzi przy ul. Zgierskiej 263 (działka nr 64 w obrębie B-55),
- Budynek restauracji McDonald's w Łodzi przy ul. Rokicińskiej 75

Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego ściśle współpracuje z Departamentem Infrastruktury Lokali Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miasta Łodzi oraz Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska, Nadzorem Budowlanym i Farmaceutycznym oraz Miejską Pracownią Urbanistyczną.

Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Łodzi podejmuje szereg różnorodnych działań na rzecz zdrowia i jakości życia na terenie Łodzi. Podstawowe kierunki działań oświatowo – zdrowotnych i promocji zdrowia wynikające z zapisów ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia, Komisji Europejskiej, Ministerstwa Zdrowia, sytuacji epidemiologicznej oraz bieżących potrzeb zdrowotnych społeczeństwa. W szczególności dotyczą promowania zdrowego stylu życia oraz realizacji programów polityki zdrowotnej państwa (m.in. zapobieganie otyłości i chorobom przewlekłym – nowotworom, następstw palenia tytoniu i używania środków psychoaktywnych, profilaktyki HIV/AIDS).

Ogólne kierunki działań:

1. Realizacja programów rządowych, strategii ogólnokrajowych, programów edukacyjnych i kampanii społecznych w obszarze profilaktyki chorób i promocji zdrowia.
2. Nawiązanie współpracy w zakresie realizacji zadań, ze szczególnym uwzględnieniem władz lokalnych, organów rządowych oraz organizacji pozarządowych realizujących zadania w zakresie ochrony zdrowia.
3. Inicjowanie zadań w obszarze edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia zgodnych z aktualną sytuacją epidemiologiczną oraz potrzebami społeczeństwa.

W ramach tematyki antytytoniowej zrealizowano w przedszkolach, szkołach podstawowych i szkołach ponadpodstawowych następujące **programy oraz interwencje nieprogramowe**:

„*Czyste Powietrze Wokół Nas*”. Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej, który umożliwia wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy. Program jest skierowany do społeczności lokalnej, w tym dzieci uczęszczających do przedszkoli, rodziców i opiekunów. Do realizacji programu na rok szkolny 2022/2023 zadeklarowało się **69** placówek przedszkolnych. Program był

realizowany przez **57** podmiotów – przedszkola miejskie. Działaniami objęto **4 975** osób, w tym dzieci, rodziców i nauczycieli.

„**Bieg po zdrowie**” – program antytytoniowej edukacji zdrowotnej. Program skierowany jest od uczniów klas IV szkół podstawowych, którego celem jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. Do realizacji programu zgłosiło się **18** placówek. W roku szkolnym 2022/2023 program zrealizowało **9** szkół podstawowych. Działaniami objęto **1 002** osoby, w tym dzieci, rodziców i nauczycieli.

Interwencja nieprogramowa „**Światowy Dzień Bez Tytoniu**”. Celem interwencji jest ukazanie związku pomiędzy paleniem tytoniu i występowaniem chorób układu krążenia, które są wiodącą przyczyną śmierci ludzi na całym świecie, zwiększenie świadomości na temat wpływu czynnego i biernego palenia tytoniu na zdrowie, a szczególnie funkcjonowanie układu krwionośnego, wspieranie działań mających na celu zmniejszenie konsumpcji wyrobów tytoniowych oraz ochronę ludzi przed występowaniem chorób niezakaźnych (zgodnie z Ramową Konwencją Światowej Organizacji Zdrowia o ograniczeniu użycia tytoniu).

W ramach realizacji „**Światowego Dnia Bez Tytoniu**” zorganizowano marsz antynikotynowy we współpracy z Przedszkolem Miejskim nr 10 w Łodzi. Działaniami objęto około **60** dzieci. Ponadto prowadzono dystrybucję materiałów oświatowo – zdrowotnych do placówek służby zdrowia, oświatowych i zakładów pracy. Umieszczono również **9** informacji w mediach społecznościowych (*Facebook*).

Dodatkowe zrealizowane interwencje nieprogramowe:

Interwencja nieprogramowa Światowy Dzień Zdrowia WHO. Hasłem przewodnim w 2023 roku było „*Zdrowie dla wszystkich*”. W związku z jego obchodami przesłane zostały materiały edukacyjne (prezentacja) do **18** placówek oświatowych, zakładów pracy, oraz placówek służby zdrowia. W ramach tematu zostało umieszczonych 7 informacji na stronie internetowej (*Facebook*), przeprowadzono dystrybucję materiałów oświatowo – zdrowotnych, oraz **3** warsztaty w szkołach podstawowych w zakresie zdrowia psychicznego (ok. **300** odbiorców).

W zakresie tematyki związanej z zapobieganiem używania substancji psychoaktywnych Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia przeprowadził warsztaty edukacyjne pt.: „**Dopalaczom mówimy Stop**”. Warsztaty były realizowane w **8** placówkach szkolnych podstawowych i ponadpodstawowych (ok. **500** odbiorców).

W związku z dużym zapotrzebowaniem szkół i naciskiem na zwiększenie profilaktyki dot. zdrowia psychicznego zorganizowano ogółem – **14** warsztatów w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych w powyższym zakresie.

W ramach wypoczynku zimowego i kampanii „**Bezpieczne Ferie**” przeprowadzono **7** warsztatów i pogadanek w przedszkolach (**310** odbiorców). W powyższym zakresie umieszczono **8** informacji na stronie internetowej oraz rozdysponowano materiały oświatowo – zdrowotne.

Kampania „**Bezpieczne wakacje**” odbyła się również w formie warsztatowej. Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia przeprowadził **14** akcji prozdrowotnych (**585** odbiorców), umieszczono również **18** informacji na stronie internetowej *Facebook* oraz rozdysponowano materiały edukacyjne. Ponadto Oddział aktywnie zachęcał do zapoznania się

z informacjami w mediach społecznościowych w zakresie tematów, m.in. profilaktyki chorób zakaźnych (ospa, borelioza, choroby przenoszone drogą płciową, grypa, Covid-19, cukrzyca i wiele innych).

Realizacja programów w zakresie kształtowania postaw i zachowań zdrowotnych dotyczących prawidłowego żywienia i promowania aktywności fizycznej: **„Trzymaj Formę!”** program edukacyjny realizowany w szkołach podstawowych. Celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Do realizacji programu na rok szkolny 2022/2023 zadeklarowały się **33** placówki, z czego zrealizowało **17** szkół podstawowych w powiecie łódzkim. Działaniami objęto **5 140** uczniów, rodziców i nauczycieli.

W ramach programu poprowadzono szkolenie online dla koordynatorów szkolnych, by przybliżyć tematykę i zakres działań w ramach powyższej tematyki.

Realizacja programu edukacyjnego **„Skąd się biorą produkty ekologiczne”**. Adresatami działań są dzieci w wieku przedszkolnym. Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.

Główne założenie programu:

- zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne,
- kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych,
- propagowanie zdrowego stylu życia,
- zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno – zdrowotnych.

Do realizacji programu na rok szkolny 2022/2023 zadeklarowało się **69** placówek przedszkolnych. Program zrealizowano w **52** placówkach przedszkolnych, w tym **4 811** dzieci i rodziców. W ramach programu poprowadzono szkolenie online dla koordynatorów szkolnych, by przybliżyć tematykę i zakres działań w ramach powyższej tematyki.

Realizacja programów w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych: **„Wojewódzka Kampania Edukacyjna „Dopalaczom mówimy STOP – wybieramy zdrowie”**. Adresatami działań są uczniowie szkół podstawowych, ich rodzice, opiekunowie i środowisko szkolne. Celem Kampanii jest obniżenie wśród uczniów tendencji do podejmowania ryzykownych zachowań generowanych przez grupę rówieśniczą prowadzącą do sięgania po różnego rodzaju substancje psychoaktywne. Do realizacji programu na rok szkolny 2022/2023 zadeklarowały się **19** placówek. Program był realizowany przez **10** szkół podstawowych. Działaniami objęto **1 543** osoby w tym uczniów, rodziców, nauczycieli.

Dodatkowo przekazano materiały oświatowo – zdrowotne do placówek oświatowych, zakładów pracy, przychodni.

„Ars – czyli jak dbać o miłość”. Program dotyczy profilaktyki używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, dopalacze), adresowany jest do młodzieży szkół

ponadpodstawowych. Do realizacji programu na rok szkolny 2022/2023 zadeklarowało się 6 placówek (szkół ponadpodstawowych). W rezultacie program zrealizowany został w 1 szkole ponadpodstawowej, działaniami objęto 180 uczniów.

Realizacja zadań wynikających z założeń profilaktyki HIV/AIDS: „**Krajowego Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV**”. Głównym celem programu jest zmniejszenie poziomu zachowań ryzykownych, wzrost wiedzy na temat HIV/AIDS u ogółu społeczeństwa oraz zmiana postaw ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności za własne zdrowie i życie. Główne działania skierowane były na umieszczenie informacji na stronie internetowej (*Facebook*), oraz dystrybucję materiałów oświatowo – zdrowotnych do placówek oświatowych, zakładów pracy oraz placówek służby zdrowia.

W ramach Światowego dnia AIDS przeprowadzono szereg działań mających na celu przekazanie wiedzy na temat profilaktyki HIV/AIDS w szczególności skupiając się na młodzieży starszych klas szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych.

Ponadto Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia aktywnie uczestniczył w Konferencji **Jeden Krok Przed HIV** we współpracy z Polskim Towarzystwem Studentów Farmacji, prowadząc krótki wykład dotyczący pracy w zakresie danej tematyki. W ramach wydarzenia rozdysponowano przygotowane wcześniej materiały prozdrowotne.

Programy profilaktyczne **Znamie! Znam je?** Jest to program skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, którego celem jest budowanie świadomości wśród młodzieży na temat zagrożeń wynikających z zachorowalności na czerniaka, a także potrzeby profilaktyki i wczesnego wykrywania tego nowotworu. Do realizacji programu na rok szkolny 2022/2023 zadeklarowało się 12 szkół ponadpodstawowych. Program był realizowany w 8 szkołach ponadpodstawowych. Działaniami objęto 1 628 osoby w tym uczniów, rodziców, nauczycieli.

Program **Podstępne WZW**. Celem programu jest upowszechnianie wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C. Do realizacji programu na rok szkolny 2022/2023 zadeklarowało się 12 placówek oświatowych. W rezultacie program był realizowany w 9 szkołach ponadpodstawowych, działaniami objęto 1 544 uczniów.

Profilaktyka Raka Szyjki Macicy – **Program Wybierz Życie Pierwszy Krok**. Główne cele programu to:

- podniesienie świadomości o czynnikach zwiększających ryzyko raka szyjki macicy (profilaktyka pierwotna i wtórna), zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli HPV w jego powstawaniu,
- motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie,
- przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym,
- dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących badania cytologiczne.

Do realizacji programu na rok szkolny 2022/2023 zadeklarowało się 7 placówek oświatowych. W rezultacie program był realizowany w 4 szkołach ponadpodstawowych. Działaniami objęto 575 dzieci, nauczycieli i uczniów.

Pracownicy Oddziału Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łodzi w roku 2023 organizowali:

- dystrybucja materiałów oświatowo – zdrowotnych,
- warsztaty pt.: *Dopalaczom mówimy Stop* oraz *Zdrowie psychiczne, Nie pal proszę* oraz *Profilaktyka HIV/AIDS* – w sumie 29 spotkań warsztatowych – szkoły podstawowe i ponadpodstawowe (powiat łódzki),
- warsztaty w placówkach przedszkolnych w ramach kampanii *Bezpieczne ferie* oraz *Bezpieczne wakacje* – w sumie 21 warsztatów,
- szkolenia online dla koordynatorów szkolnych dot. programów edukacyjnych,
- wizytacje w placówkach oświatowych – **116** wizytacji (ogółem),
- informacje na stronie internetowej stacji oraz *Facebooku* – **432**,
- akcja prozdrowotna (marsz antynikotynowy) w ramach *Światowego Dnia bez Tytoniu*,
- autorski film w ramach *Europejskiego Tygodnia Szczepień*.

W sumie Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łodzi podjął **277** działań z zakresu promocji zdrowia w roku 2023. Przeprowadzono dystrybucję materiałów oświatowo – zdrowotnych, warsztaty edukacyjne dla młodzieży szkół podstawowych i ponadpodstawowych, akcje prozdrowotne w przedszkolach w okresie zimowym i letnim. Ponadto pracownicy oddziału wzięli udział w konferencji profilaktycznej. Umieszczono również informacje na stronie internetowej oraz *Facebooku* Stacji, przeprowadzono wizytacje w placówkach oświatowych, ankiety dotyczące szczepień w placówkach przedszkolnych, oraz stworzono film dot. promocji szczepień ochronnych.

Inne działania

W 2023 roku na przełomie stycznia i lutego Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Łodzi przystąpiła do realizacji wdrażania systemu *Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją* (EZD).

W tym celu został powołany zespół koordynatorów ds. wdrażania i funkcjonowania systemu EZD w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łodzi, którego jest prawidłowe koordynowanie i wdrażanie wewnętrznych procedur. Powołano również koordynatora czynności kancelaryjnych w celu bieżącego nadzoru nad prawidłowością wykonywania czynności kancelaryjnych.

W okresie od maja do września w Lokalnym Centrum Kompetencji w Moszczenicy wszyscy pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łodzi brali czynny udział w szkoleniach w zakresie wdrażania systemu EZD. W ramach dostosowania, po generalnym remoncie, wydzielony i wyposażony został Punkt Kancelaryjny do obsługi interesantów dostosowany dla poruszających się na wózkach. Ponadto zakupiony został sprzęt informatyczny do skanowania, drukowania etykiet korespondencyjnych i rejestracji pism wpływających. Doposażono również istniejące archiwum w profesjonalne regały do przechowywania dokumentacji.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Łodzi w 2023 roku uczestniczyła jako podmiot upoważniony w projekcie pt. „*Wzmocnienie nadzoru sanitarno –*

epidemiologicznego Polski” Nr POWR.07.01.00-00-0008/22 realizowanego w ramach Działania 7.1 Oś priorytetowa VII wsparcie REACT-EU dla obszaru zdrowia Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

W ramach w/w projektu Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Łodzi wdrażała działania projakościowe i rozwiązania organizacyjne ułatwiające dostęp do usług zdrowotnych ukierunkowanych na obsługę osób pochodzących z Ukrainy w sprawach sanitarno – epidemiologicznych. Oddelegowano **27** pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łodzi (w częściach etatów), do realizacji zadań w zakresie wsparcia obywateli Ukrainy, przebywających na terenie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łodzi w zakresie:

- obsługa obywateli Ukrainy w związku z prowadzoną działalnością laboratoryjną – rejestracja i przyjmowanie próbek do badań laboratoryjnych (w tym pomoc przy wypełnianiu dokumentów zlecających badanie, informowanie o sposobie pobierania materiału do badań, wydawania sprawozdań z badań) oraz realizacja płatności – **(3 osoby/0,6 etatu)**,
- ocena stanu sanitarnego oraz warunków w zbiorowych miejscach pobytu obywateli Ukrainy, czasowo przebywających na terenie miasta i powiatu w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie oraz pomoc obywatelom Ukrainy w zakresie doradztwa dotyczącego prowadzenia działalności gospodarczej (np. zakłady fryzjerskie, gabinety masażu, kosmologii), zapoznanie z obowiązującymi przepisami i wymaganiami – **(5 osób/0,7 etatu)**,
- pomoc obywatelom Ukrainy w zakresie wsparcia merytorycznego, dotyczącego prowadzenia działalności związanej ze sprzedażą żywności, gastronomią, żywieniem, a także działalnością nierejestrowaną, polegającą na przetwarzaniu i produkowaniu żywności w warunkach domowych bez konieczności zakładania działalności gospodarczej, kontrole nowopowstałych obiektów o profilu: żywnościowym i żywieniowym (m.in. sklepy, restauracje, szeroko rozumiana gastronomia), których właścicielami są obywatele Ukrainy lub w których zatrudniani są obywatele Ukrainy – **(8 osób/0,8 etatu)**,
- przekazywanie informacji o obowiązujących szczepieniach ochronnych w Polsce (PSO), rodzaju szczepionek stosowanych w ramach PSO, informacji o lokalizacji punktów szczepień i zasad ich funkcjonowania, informacji o szczepieniach zalecanych ich rodzajach i zasadach ich finansowania dla obywateli z Ukrainy, prowadzenie działalności edukacyjnej skierowanej do osób narodowości ukraińskiej dotyczącej narażenia i profilaktyki chorób zakaźnych a także prowadzenie wywiadów epidemiologicznych z obywatelami Ukrainy, u których rozpoznano lub podejrzewa się chorobę zakaźną – **(6 osób/0,8 etatu)**,
- obsługa bezpośrednia interesantów pochodzenia ukraińskiego – **(5 osób/0,5 etatu)**,

W ramach projektu zatrudniono **5** osób – obywateli Ukrainy, którzy przybyli do Polski w związku z trwającym konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy. Na stanowisku referenta zatrudniono **2** osoby, na stanowisku sprzątaczkę **3** osoby. Zatrudnienie pracowników z Ukrainy

spowodowało aktywizację zawodową tych osób, umożliwiając im podjęcie pracy w celu pokrycia kosztów życia w Polsce oraz pozwoliło zdobyć doświadczenie zawodowe u polskiego pracodawcy. Jednocześnie zwiększyło potencjał kadrowy Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Łodzi. Powiatowa Stacja Sanitarnej-Epidemiologicznej w Łodzi z tego tytułu pozyskała łącznie środki finansowe w kwocie **168 070,31 zł**.

Powyższa kwota została przeznaczona na sfinansowanie części wynagrodzeń **27** pracowników oddelegowanych do realizacji zadań w zakresie wsparcia obywateli Ukrainy oraz na sfinansowanie kosztów wynagrodzeń **5** nowozatrudnionych pracowników z Ukrainy.

Dwóch pracowników – obywateli Ukrainy, zatrudnionych w ramach realizacji projektu kontynuuje pracę w Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Łodzi w roku 2024.

Projekt ***Wzmocnienie infrastruktury powiatowych stacji sanitarno – epidemiologicznych w celu zwiększenia efektywności ich działania*** Nr POIS.11.03.00-00-0192/22 – realizowany w ramach osi priorytetowej XI REACT-EU Działania 11.3 Wspieranie naprawy i odporności systemu ochrony zdrowia Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014 - 2020 w zakresie wsparcia organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej (roboty budowlane, doposażenie, w tym zakup wyrobów medycznych jednorazowego użytku, środków ochrony indywidualnej oraz środków do dezynfekcji). W ramach projektu Powiatowa Stacja Sanitarnej – Epidemiologicznej w Łodzi do końca 2023 r. zrealizowała **3** zadania o łącznej wartości **578 675,70 zł** w tym:

Zad. 1 – wykonanie sieci teleinformatycznej w budynkach Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Łodzi, przy ul. Przybyszewskiego 10;

Zad. 2 - zakup sprzętu i wyposażenia laboratoryjnego;

Zad. 3 - pozostałe zakupy, w tym zakup sprzętu informatycznego i oprogramowania, wyposażenia administracyjno-biurowego oraz socjalnobytowego.